

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten der Kon. Hollandsche Lloyd en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Opggericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST TELEFOON 4519.

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

Hofleverancier van H.M. de Koningin.

N.V. NEDERLANDSCHE IJZERHANDEL Afd. ENTHOVEN
IJzerhandel, Gereedschappen, Complete Keuken- en Badkamer-inrichtingen, enz.
VLAMINGSTRAAT 18 - DEN HAAG - TELEFOON 791

Hofleverancier van H.M. de Koningin.

Speciale Export-afdeeling voor Uitrustingen naar Oost- en West-Indië

HEEREN
EN
KINDER
KLEEDING

PEEK & CLOPPENBURG

KLEEDING
NAAR
MAAT

INHOUD: De Ind. Volksraad in de Ned. Juristen-Vereeniging besproken. — De monsterkamer in het Departement van Koloniën. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. — Lit.-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Van Vreemde Koloniën en Verre Landen. — Mededeelingen.

De Indische Volksraad in de Nederl. Juristen-Vereeniging besproken.

Het is zeker een zeer verblijdend teken van toenemende belangstelling in Indische aangelegenheden, dat op de Jaarlijkse Vergadering der Ned. Juristenvereeniging, dezer dagen te Maastricht gehouden, de inrichting van den Indischen Volksraad een onderwerp van hoogst ernstige bespreking uitmaakte, gelijk uit het volgende verslag, aan het „Algemeen Handelsblad“ ontleend, blijkt:

Aan de orde is het onderwerp:

„Vooropstellende, dat op uitbreiding van de autonomie onzer Koloniën moet worden aangestuurd, wordt gevraagd of, en zoo ja op welke wijze verandering behoort te worden gebracht in de samenstelling en werkring van den Indischen Volksraad.“
Praeadviesen waren hierover uitgebracht door den heer H. Carpentier Alting en prof. mr. C. van Volenhoven.

OPLETTEN !! Geeft bij vertrek uit - of naar Indië en VAN IEDERE VERANDERING VAN WOONPLAATS in Indië en Nederland KENNIS aan: Administr. „Koloniaal Weekblad“, Heulstraat 17, Haag

De heer Carpentier Alting komt tot de volgende slotsom:
a. De Volksraad vervult een zeer nuttige, doch voorloopige rol in de staatkundige ontwikkeling van Indië.
b. Ofschoon de wetgever heeft bedoeld, aan den Volksraad slechts een adviseerend karakter te geven, gedragen de leden zich, als ware de Volksraad een parlement; een gedragslijn, waarin de Regeering hen

F^a G. J. Hilbrink
Heeren- en Dames-Kleermakers.
Bontwerkers.
's-Gravenhage

Daendelsstraat 8. Tel. N. 6882
Lid der N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.

Voorjaarsstoffen

187

LES MODES CHEZ LAMPE SPUISTR. 8. LAHAYE.

ROBES

COSTUME TAILLEUR-AMAZONE

CHAPEAUX.

CAPE PUSSEE

Venduhuis „HOFSTAD“

HUGO DE GROOTSTRAAT 7 Dir. G. TER HEIDE TEL. HAAG 1623
ONDERNEMERS VAN PUBLIEKE VEILINGEN TAXATEURS

N.V. TOT EXPLOITATIE VAN GEMEUBILEERDE WONINGEN

vraagt Gemeubileerde Huizen, heele of gedeelten van Inboedels te koop tegen hooge prijzen. — Brieven onder No. 215 Bureau v. d. Bl.

P. M. Broekmans - Koningsplein hoek Heerengracht - Amsterdam

Gevestigd sedert 1880

Ladies and Gentlemen's Tailor

Gevestigd sedert 1880

Steeds voorhanden het fijnste en allernieuwste voor Dames en Heerenkleeding

Kleeding naar Maat binnen 2 x 24 uur gereed

Wasch-, Glans- en Strijkrichting „Fortuna”

Mej. v. d. NEUT — HOEFKADE 59

Wasschen en Stoomen van Gordijnen, Spreien en Dekens.

OVERHEMDEN f 0.40	FRONTS f 0.18
VESTEN f 0.60	BOORDEN f 0.15
HALFHEMDEN f 0.25	MANCHETTEN p. p. f 0.20
BLOUSES vanaf f 0.50.	

Voor geheele wasschen speciaal tarief.

De goederen worden afgehaald te Den Haag, Scheveningen, Rijswijk en Voorburg.

N.V. WIENER & VAN WITSEN

Gevestigd 1851

159

Indische Uitrustingen

ROTTERDAM

DEN HAAG

35 Schiedamsche Singel

94 Noordeinde

E. VAN EMBDEN

In- en Verkoop van
mitsluitend eerste soort nieuwe en tweede hands
MEUBELEN, PIANO's, BRANDKASTEN,
KANTOORMEUBELEN, enz.

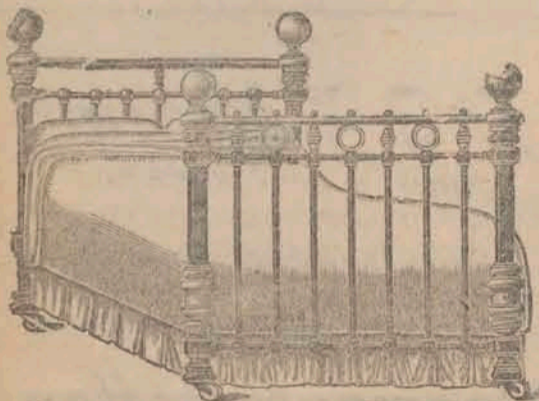
Schiekade 207 - ROTTERDAM - Telef. 10134
(naast Astoria Bioscope)

Th. A. A. SIMONIS,

GROENMARKT 34, over de Priasestraat.

TELEFOON 2535.

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn gesloten van half een tot twee uur.

MAISON VAN HAL

Hofleverancier van H.M. de Koningin 103

Reigerstr. 14 BREDA Telefoon 442

Heerenkleeding

Dameskleeding

Indische Uitrustingen

Uniformkleeding

Lid N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.

volgt, hetgeen wijst op zekere halfslachtigheid van het college.

c. Gedeeltelijk is dit een gevolg van het den Volksraad toegekend voorwaardelijk budgetrecht, deels ook van de inrichting en werkwijze maar ook van het representatief karakter van het college.

d. Die halfslachtigheid kan alleen worden weggenomen, door den Volksraad meer bevoegdheden en rechten te geven.

e. De toekenning van meer rechten aan den Volksraad komt neer op het schenken van wetgevende bevoegdheid.

f. Die bevoegdheid kan evenwel eerst worden verleend als Indië, althans een groot deel daarvan, zal zijn verdeeld in autonome gewesten, te zamen een verband vormende, dat zijn orgaan vinde in den Volksraad.....

In afwachting daarvan wordt het volgende aanbevolen:

g. De leden van den Volksraad behooren zich te onthouden van bespreking van de gezindheid en neigingen der Regeering (niet het zakelijk beleid), althans de Regeering onthoude zich van beantwoording daarvan.

h. Landsdienaren behooren in den Volksraad niet thuis; worden zij tot lid verkozen, dan volge hunne op nonactiviteitsstelling.

i. Aanwijzing van bepaalde onderwerpen, waarover de Volksraad moet worden geraadpleegd (behalve de begroting en de rekening), is ongewenscht.

j. De Volksraad worde daarentegen ruimschoots in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van wetsontwerpen ten einde, desverkiezende, zich daarover te kunnen uitspreken.

k. Het aantal leden van den Volksraad bedrage 49, waarvan (behalve de voorzitter, die door de Kroon wordt benoemd), de helft worde verkozen en de helft door de Regeering benoemd en wel telkens voor de helft uit inlanders en uit niet-inlanders.

l. Het inlandsch deel van den Volksraad besta zooveel mogelijk uit leden van al de meer ontwikkelde volkeren van den Archipel, tot bevordering van het besef van saamhoorigheid en verder telle de Volksraad inlandsche en niet-inlandsche deskundigen op velerlei gebied.

m. Het bestaande verkiezingsstelsel blijve voorschands gehandhaafd.

n. De vrouw worde toegelaten in den Volksraad en in alle lagere raden, opdat zij ook het actief kiesrecht voor den Volksraad deelachtig worde.

Aan het praeadvies van mr. C. van Vollenhoven ontleenen wij het volgende:

a. Het is gewenscht om voor de controleerende bevoegdheid van den Volksraad eenige wetsaanvulling te vragen. De artt. 105 en 106 van het regeeringsreglement Suriname, desnoods gewijzigd naar art. 94 Grondwet, verdienen te worden overgenomen.

b. De Volksraad moet het recht hebben om te kunnen besluiten tot een bepaald onderzoek door een commissie, waarvan de leider en enkele leden uit zijn midden zijn aangewezen; de landvoogd moet alsdan verplicht zijn om de commissie verder samen te stellen en haar de voor de uitvoering van dat onderzoek benodigde inlichtingen te verschaffen. (Enquêterecht.)

c. De Volksraad moet medezeggenschap over de begroting hebben.

d. Het is gewenscht, dat de Volksraad advies in enkele bestuurszaken geeft, alsmede in enkele politie- en justitiezaken.

e. Bepaald worde, dat bij Volksraadordonnantie geregeld zullen worden; alle door den landvoogd te regelen onderwerpen, waarvoor de behoefte aan regeling bij Volksraadordonnantie blijkt te bestaan.

En ordonnantie, waartoe de Volksraad heeft meegewerkt, zal niet buiten den Volksraad om mogen gewijzigd of ingetrokken worden.

f. Wanneer aan den Volksraad het recht van medewerken is toegezegd, mag door stille regeling in Den Haag deze medewerking niet worden ontdoken.

Regeling van een onderwerp bij Volksraadordonnantie sluit de Koninklijke bevelen van art. 20 Regeeringsreglement of de speciale medewerking van

de Kroon in den vorm van voorafgaande machtiging (den Raad van State gehoord) of van nadere goedkeuring (den Raad van State gehoord) niet uit.

De Kroon zal een Volksraadordonnantie op zij mogen zetten, door vernietiging wegens strijd met de wet of met het algemeen belang.

g. Ten onrechte heeft men voor Indië meer dan eens het bestuursdilemma gesteld als een keus tusschen of het parlementaire stelsel uit de Nederlandse staatsinrichting of behoud van het nu bestaande.

Wil men Indië en den Volksraad een dienst bewijzen, dan mag men het Haagsche model niet zonder meer copieeren. Noodig is een stevige en deskundige regeering en nauwe samenwerking tusschen den Volksraad en die regeering.

De Volksraad krijgde het recht om den landvoogd te verzoeken een departementshoofd na het tijdstip van aftreding niet wederom te benoemen; de landvoogd hebbe zich naar dat verzoek te gedragen. (Revocatierecht.)

Het is wenschelijk, dat de regeeringsvorm van een Gouverneur-Generaal in Rade worde hersteld.

h. Uitbreiding van het aantal leden van den Volksraad tot een maximum van zestig leden is wenschelijk. Toevoeging van een Eerste Kamer heeft alsnog geen zin.

i. Het is aan te bevelen om het kiescollege te behouden; wel is eenige verruiming aan te bevelen.

j. De voorzitter van den Volksraad worde door den landvoogd aangewezen uit de leden.

Het bestuur had de volgende vraagpunten gesteld:

1. Moet getrapd kiesrecht voor het te verkiezen deel van den Volksraad worden gehandhaafd?

Moet er op aangestuurd worden, dat:

2. ook de vrouw in den Volksraad worde toegelaten?

3. de feitelijk door den Volksraad uitgeoefende controle een wettelijken grondslag ontvange?

Zoo ja, dan in den zin van:

a. hare loutere erkenning;

b. hare beperking?

4. de Volksraad invloed verkrijge op het beleid der Indische Regeering:

a. op de wijze van het parlementaire stelsel;

b. door periodieke overweging der homogeniteit tusschen die Regeering en den Volksraad?

5. de Volksraad mede-wetgever worde voor een deel der regelingen, tot dusverre bij wege van ordonnantie vastgesteld?

Zoo ja, dan in geen geval voordat Indië zal zijn verdeeld in autonome gewesten?

6. de Volksraad, al dan niet onder controle der moederlandsche wetgevende macht, recht van beslissing krijgde over de Indische begrooting?

Zoo ja, over:

a. een deel der Indische begrooting;

b. de geheele Indische begrooting?

Debat.

Prof. Mr. Ph. Kleintjes uit Groningen voerde daarna het woord. Spreker meende, dat de praktische kwaliteiten vooral van het laatste praeadvies van nut zullen zijn. Dit praeadvies is zeer vooruitstrevend. Het praeadvies van den heer Carpentier Altling is minder vooruitstrevend. Hier gluiert de hoofdamtenaar om den hoek. Deze praeadviseur wil niets weten van het toekennen van wetgevende bevoegdheden aan den Volksraad. Spreker kan zich hier absoluut niet mee vereenigen. Reeds bij de bespreking ontkeide hij de instelling van den Volksraad. In 1916 werd er ernstig over gedacht om den Volksraad wetgevende bevoegdheid te geven. Dit stuitte op groote moeilijkheden, toch was het consequenter geweest. Nu krijgde men een onbevredigenden toestand. Bij de behandeling van het advies op ordonnantiën, gevraagd aan den Volksraad, gaat men op dezelfde wijze te werk als bij ons bij de besprekingen in de Staten-Generaal, en waarom al dit werk, almen niet zeker is, dat dit advies gevolgd wordt?

Overgaande tot de bespreking van den Raad van Indië, een college van 5 personen, waarvan nog geen inlander lid kan zijn, noch een particulier, zegt spreker, dat eenzijdigheid het gevolg moet zijn. De Volksraad daarentegen, waarvan 20 niet-Europeanen

COMPLETE MEUBLEERING BEHANGERIJ

Centraal Meubelmagazijn

= „DUINOORD” =

Reinkenstraat 25 DEN HAAG Tel. H. 2624

STOFFEERDERIJ

MEUBELMAKERIJ

J. P. FLECK - Utrecht

Lijnmarkt 19 - Intercomm. Telefoon 1078

COMPLETE WONINGINRICHTINGEN

Behangerij Stoffeederij

.... Matrassen en Beddenfabriek

ALLE SOORTEN DEKENS MOTZUIVERING

's-Gravenh. Muziekschool
„DE TOONKUNST“
 Prins Mauritsplein 21 Tel. S. 477
 Spreekuren dagelijks van 10—1 en 2—6 uur.
 Directeur: JAMES ZWART.

Behave volledig onderricht aan Dilettanten en Eerstbeginnenden, ook gelegenheid tot Vakstudie.

DAGELIJKS KUNNEN AANMELDINGEN GESCHIEDEN.

Klavier, Orgel, Solozang, Viol, Alt, Cello, Compositie, Dirigeerkunst: 1 uur per week f 80.—; 2 uren per week f 150.— per jaar. Samenspel f 40.—; Harmonie en Contrapunt f 50.—; Muziekgeschiedenis f 25.—; Voordrachtskunst en Declamatie f 50.—; Meth. Spreken f 50.—; Fransch, Duitsch en Italiaansch f 50.— p. j. Orkestklasse 1 maal p. w. 2 uren, voor leerlingen der school f 10.—; leerlingen buiten de school f 15.— p. j. Het onderricht wordt uitsluitend door eerste, gediplomeerde krachten onderwezen; de leerlingen worden individueel behandeld; het geheel staat onder voortdurend toezicht van den Directeur, die alle verantwoordelijkheid voor de te geven lessen draagt, waardoor steeds de beste resultaten worden bereikt.

VRAAGT PROSPECTUS !!!

lid zijn, waar allerlei belangengroepen zijn vertegenwoordigd, zal een veel ruimer inzicht in zaken hebben. Toekennen van wetgevende bevoegdheid kan nu reeds geschieden. Dit zal wel moeite geven, zoowel ten aanzien van de machtsverschuiving in Indië, als omdat de Volksraad een groot deel van het jaar aanwezig moet zijn.

Ten aanzien van het tweede bezwaar zegt spreker, dat de Volksraad hieraan niet kan ontkomen. Veel zou hieraan tegemoet gekomen kunnen worden door ruime vergoeding van rijkswege. De Volksraad moet dan ook hebben het recht van initiatief en medezeggenschap op de begroting, alleen al, omdat de Volksraad veel beter dan de Staten-Generaal op de hoogte is van Indië.

Het enquêterecht besprekend, zegt spreker, dat bij ons in het moederland in de praktijk gekomen is de Staatscommissie met dwingend gezag. Aan den Volksraad zou ook enquêterecht moeten worden toegestaan met dwingend gezag. Spreker kan, in tegenstelling met den heer Carpentier Alting, niet inzien, dat dit geen waarde zou hebben, omdat het niet objectief zou zijn. Het interpellatierecht moet ook toegekend worden.

Spreker meent af te moeten raden om iets in reglementen of wetten voor te schrijven over de verantwoordelijkheid der leden van den Volksraad. De samenstelling van den Volksraad geeft moeilijkheden. De verhouding der leden wordt niet aangegeven. Wanneer alles, zoo juist besproken, wordt toegekend, moet de Gouverneur-Generaal het recht van ontbinding hebben. Dit recht van ontbinding werkt uitstekend preventief.

Is het twee kamerstelsel gewenscht? Spreker voelt niets voor twee gelijkgerichte kamers en voor de instelling van een Hoogerhuis in Indië ontbreekt ook het materiaal. Spreker eindigt met te wijzen naar de vooruitstrevende veranderingen, die Engeland ten aanzien van zijn koloniën neemt en dringt er met klem op aan, dat ook ons land in die richting werke. Spreker acht stemming der vraagpunten, gezien het weinig aantal leden, niet wenschelijk.

(Wordt vervolgd.)

De monstercamer in het Departement van Koloniën.

Wat wellicht weinigen zullen weten en waarvan, en, naar mij gebleken is, ook de meeste belanghebbenden onkundig zijn, is dat er zich aan het Departement van Koloniën een Monstercamer bevindt, alwaar monsters van voortbrengselen van allerlei aard, v. n. echter op cultuurgebied, worden tentoongesteld. Het doel van deze Kamer is door zulk een tentoonstelling meer bekendheid te geven aan wat de Nederlandsche Oerzeesche gewesten voortbrengen en daardoor den handel er in met het Moederland te bevorderen.

Voorwaar een hoogst nuttige instelling, die echter nog nuttiger zou werken dan zij reeds doet, indien er meer bekendheid aan werd gegeven; want wat heeft men aan een dergelijke tentoonstelling, keurig opgesteld en even keurig geïnventariseerd, indien men niet weet, dat zij er is.

Doel van dit schrijven is dan ook, er, vooral voor belanghebbenden, de zoo noodige bekendheid aan te geven, want slechts daardoor kan zij haar doel, het bevorderen n.l. van de Oost en West-Indische nijverheid en industrie, bereiken.

Wel tracht men die bekendheid te bevorderen door jaarlijks een gedeelte er van, in een speciaal daarvoor ingericht paviljoen ten toon te stellen op de Utrechtsche jaarbeurs, alwaar dan de Chef der Monstercamer, de adjunct-Commissie bij het Departement van Koloniën de Heer W. van der Werff als vertegenwoordiger van dat Departement optreedt en tevens aldaar alle mogelijke, voor handel en industrie dienstige inlichtingen verstrekt.

Daar ik het niet van belang ontbloeit acht, dat belanghebbenden precies weten wat aldaar wordt

tentoongesteld, laat ik hier onder volgen een inventaris er van, mij door vriendelijke tusschenkomst van den Heer van der Werff verstrekt, waarbij ik tevens de mededeeling voeg, dat al wat op de Utrechtsche Jaarbeurs wordt tentoongesteld, voor het merendeel te vinden is in die Monstercamer en dat en de vertegenwoordiger ter Jaarbeurs en de Chef van de Monstercamer één en dezelfde persoon is, zoodat mocht men inlichtingen wenschen of monsters willen zien, men daarmee niet behoeft te wachten tot de Utrechtsche Jaarbeurs wederom haar intrede heeft gedaan.

* * *

Kort overzicht van de monsterverzameling Oost- en West-Indische producten, verzorgd wordende door de 4e afdeling van het Ministerie van Koloniën.

a. Nederlandsch-Indië.

Verschillende soorten van thee, koffie en cacao, tapioca-wortel en de verschillende tapioca-producten (gapek, meel, sifting, pearl, seeds en flako), rijst, sago, arrowroot, mais, verschillende soorten van rietsuiker, witte- en zwarte peper, kruidnagelen, kaneel-darat, Spaansche peper, verschillende soorten van foeli, vanielje, nootmuskaat, cassave-ampas, molastella, molascuit, katjang boengkil, beendermeel, kokoskoeken, kapokpitten, boengkil, versch. soorten sesamzaad, sesamolie, talgnoten, sojapitten, soja-olie, tengkawangvet, kanari-olie, katoenpittenzaad, kapokpitten-olie, boterolie, kemirnoten, kemiri-olie, chenopodium-olie, copra, klapper-olie, grondnoten, grondnoten-olie, ricinus-pitten, ricinus-olie, hevea-zaden-hevea-olie, lemon-grass-olie, citronella-olie, kajoepoetih-olie, akar-wangi, vetiver-olie, sandelhout, sandelhout-olie, indigo, drakenbloed, anotazaden, Java- en Sumatrabak, pinaugnoten, mangrovebast koelit-bakau, -lengar en -tenggoeli, tannadine, tinerts, joodkoper, cocagruis, cocabladeren, kina-bast, versch. kinine-zouren, gom-damar, gom-copal, gom-benzoë, verschillende soorten van kapok en katoen, ruwe petroleum met de versch. derivaten, arën- en sisal-vezel, Java-jute (hibiscus cannabinus), verschillende houtsoorten, waaronder Java-beak, ressak, lagang, ijzer- en ebbenhout, bamboe- en pandan-hoeden, parcmoer- en andere schelpen, verschill. soorten rotan.

b. Suriname.

Copra, cocosolie, palmolie, copaiva-balsem, ricinus-olie, Perubalsem, sesam-zaad en sesam-olie, cassave gapek, gomma, maismeel, koffie, cacao, gedroogde bananen (bacoven), bananenmeel, suiker, mangrovebast, lokushars, roekoezaden, versch. soorten rijst, quassia amara, vischlijm, sisal- en malachra-vezels, versch. houtsoorten, waaronder groenhart-, bolleterie- en letterhout.

c. Curaçao.

Zout (afkomstig resp. van Curaçao, Bonaire en St. Martin), gouderts, phosphorzure kalk, geitenmest, grondnoten, Curaçao-likeur, wol, aloë en aloë-hars, dividivi, citroenschillen, phosphorzure kalk, bauxiet, geitenvellen en een uitgebreide verzameling Curaçaosche stroo-hoeden.

De 4e Afdeling beschikt voorts over een groot aantal foto's betreffende de cultures, de nijverheid, den handel, de scheepvaart, het mijnwezen, de maatschappelijke samenleving enz. van de Nederlandsche Koloniën, terwijl een aantal duidelijke graphieken een denkbeeld geven van de productiekracht onzer koloniën.

De wd. Secretaris van het Hoofdbestuur
 J. VAN HAAFTEN.

INDIEN ER SPRAKE IS VAN
INDISCHE UITRUSTING
 vraagt dan inlichtingen aan
S. POLAK VAN DEVENTER
 DEN HAAG AMSTERDAM DEVENTER

CHIRURGISCHE INSTRUMENTENFABRIEK
MARTIN LOTH
 Westerstraat 14 UTRECHT (Holland)

SPECIALITEIT Complete installatie van Operatie-, Sterilisatie- en Verbandkamers, Instrumentenkisten voor schepen, Plantages en Mijnen

Export O. en W. Indië, Z.-Afrika - Catalog. op aanvraag

Firma H. RAHR, Utrecht
 ACHTER ST. PIETER 4 TELEFOON 443
 OPPERICHT 1835.

Piano- en Muziekhandel.

GEBRS. VLES - LEIDEN
 Kleermakerij
 BREESTRAAT 177 TELEFOON No. 393
 Steeds de nieuwste
 Engelsche Stoffen
 in groote keuze voorradig.

Uitrustingen voor Indië

OLYMPIA THEATER

Prins Hendrikplein 3 - Tel. H. 9521

*Elken Vrijdag nieuw
 afwisselend programma.*

*Doorlopende
 Voorstelling, aanvang
 acht uur.*

*Plaatsbespreking kan
 per telefoon geschieden.*

Piano's, Orgels, Vleugels, Auto-piano's.
 PIANO'S in huur f 6.— per maand,
 desgewenscht in huurkoop, bij
 L. C. JACOBI, v. n. Chef Firma J. F. CUYPERS,
 Regentesselaan 123, bij Reg. pl. 4 SOERABAIJA.
 Tel. H. 1493, 's-GRAVENHAGE.
 STEMMEN - VERHUREN - REPAREREEN

KUNSTINSTITUUT
De Scheveningsche Muziekschool
 Dir. JOSEPHINE WINTER
 Keizerstraat 23 - Scheveningen

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuitfabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

Beveelt zich bij Uwe
Leden aan.

Behalve GOED BROOD
wordt U een dividend
van 5 0/0 gewaarborgd.

124

Electro-techn. en Mechanisch Bureau „HOLLAND”

ANNASTRAAT 17 - DEN HAAG - TEL. H. 4738
2 x bellen.

Electriciteit op elk gebied.

Groote keuze Electricische Ornamenten, enz.
Baden, Geysers, Waschtafels.

**INDISCHE
UITRUSTINGEN**
VOORDEELIGST
ADRES:
**AU BON
MARCHÉ**
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

101

DE GROOTSTE KEUZE **GRAMOPHONES** EN
PLATEN Merk „HIS MASTER'S VOICE”
bij **WILLEM SPRENGER.**
PASSAGE 46. Agent der Gramophone Comp. Ltd. DEN HAAG.
STEEDS HET NIEUWSTE!! Tel: 3778. STEEDS HET BESTE!!

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De Internationale positie van koloniale bezittingen.

Kort en kernachtig gaf de bekende Amerikaansche marineschrijver Alfred Mahan ruim twintig jaren geleden de beteekenis van koloniën weer met de volgende opmerking: „Ships, colonies, commerce, mean to a European nation of to-day just what our vast, half improved, heavily tariffed territory means to us. They mean to those nations room to expand, land wherewith to portion off the sons and daughters that cannot find living space at home, widespread political and international influence.” De beteekenis van koloniën heeft echter, waar het gaat om koloniale bezittingen, een uitbreiding noodig, vooral na den oorlog. Er is een enorm tekort te constateeren aan verschillende producten; de koloniale bezittingen kunnen en moeten Europa, zoowel als Amerika, te hulp komen, om in die tekorten te voorzien. Slechts dan, wanneer de koloniale bezittingen in staat zijn met eigen krachten den vollen schat in haren bodem verborgen naar de behoeften der wereld op te delven, zullen deze landen met het monopolie of semi-monopolie genoegen kunnen nemen.

De heer J. G. Boon, schrijver van dit hoofdartikel in het *Soer. Hbl.*, gewaagt vervolgens van de plannen der Ver. Staten om, wanneer onze regering er mede kan instemmen, eenige honderden millioenen dollars in Sumatra te steken, voornamelijk in de rubbercultuur. Daartoe is een enorme uitbreiding van het spoorwegnet noodig, niet alleen voor den afvoer der producten, maar vooral ook om het arbeidersvraagstuk radicaal op te lossen door een uitgebreide transmigratie in de hand te werken. Schr. beschrijft het gevaar, gelegen in een in handen geven van het Sumatraansche spoorwegnet aan Amerikaansche handelsmagnaten en zegt vervolgens: „Het zou van onze zijde een verkeerde staatkunde zijn ons uit te schakelen als „safe-link” in de strategische keten die het Britsche empire vormt van Suez tot Australië toe, en dit zou geschieden, wanneer Amerikaansche kapitaal invloed kreeg op het Sumatraansche spoorwegnet, d.w.z. om zijn uitmondingen, de Sumatraansche havens. Maar niettemin zit er in de Amerikaansche plannen een perspectief, dat door ons zelve ernstig kan worden in de oogen gezien. In stede van de lapmiddelen, aangewend om Java's bevolking economisch op te heffen, wat thans reeds op onoverkomelijke moeilijkheden stuit, omdat de vermeerdering der bevolking geen compensatie kan vinden in overtollig land, dienen wij hooger te klimmen en een wijderen horizon te omvatten. Transmigratie naar de buitenbezittingen, en uit den aard der zaak komt Sumatra daarvoor het eerst in aanmerking, moet Java ontlasten van zijn bevolkings-teveel en Sumatra door een voortdurende toestrooming van emigranten de eerste plaats verzekeren in den archipel, waarop het in alle mogelijke opzichten recht heeft.

Thans drijft Java en met dit eiland geheel Indië op de suiker, momenteel een nog stevig drijfmiddel, maar waarvan aanwijzingen zijn, dat het door verschillende omstandigheden binnen betrekkelijk korten tijd zijn drijfcapaciteit zal verliezen.

De kostprijs van de suiker gaat in stijgende lijn. De klimmende eischen, niet alleen van den inlandschen, maar ook van den Europeeschen werknemer, die soms gezonde gematigdheid uit het oog verliezen, de vermeerdering der toekomstige grondhuren, de groote duurte der benodigde materialen in vergelijking met vóór den oorlog, dit alles zal den kostprijs zóódanig opvoeren, dat wanneer de Europeesche bietsuiker weer op de markt komt, zelfs aangenomen, dat ook daarvan de kostprijs noemenswaard zal zijn gestegen, het de vraag zal zijn of het kapitaal zal blijven hechten aan een bedrijf, dat het zonder groote schade voor zich zelf zal kunnen opgeven, omdat het eenige wat het daardoor verliest een fabrieksgebouw is van, in verhouding tot het ka-

pitaal, luttel waarde. En gouvernement en werknemer mogen dit alles wel bedenken, waar zij bezig zijn door hun verlangens, zich soms aandikkend te eischen, de grenzen te buiten gaan, welke een heldere blik op de toekomst hun moest stellen.

Het zou niet de eerste maal zijn, dat men bedacht op momenteel gewin, kippen slachtte, die gouden eieren leggen.

Waar wil de regeering het geld voor haar huidige houding vandaan halen, wanneer de reusachtige inkomsten van de suiker haar ontvallen? Hoe wil zij de nooden lenigen van de onrustbarende groeiende bevolking, wanneer deze zal zijn aangewezen op de inkomsten der rijstvelden?

Java is het land van het verleden, en de opleving van het oogenblik is een kunstmatige. Zij is te danken aan een kamfer-injectie dit eiland door den oorlog en zijn gevolgen gegeven. Sumatra is het land van de naaste toekomst, welke reeds wortelt in het heden, Borneo dat van een nog niet afzienbare verdere. Daarom, regeering van Ned.-Indië, de grootsche taak snel en afdoende aangepakt, welke U wacht op dit eiland. Amerika, dat voor zijn rubber zijde los wil maken van andere landen, snakt er naar zijn kapitalen op groote schaal te beleggen in Sumatraanschen grond. Stel het daartoe in de gelegenheid door een krachtig en bliksemsnel aanvatten van het spoorwegverkeersvraagstuk op dat eiland. Het hoofdnet door de staat geëxploiteerd, de voedingslijnen overgelaten aan het particuliere, desnoods Amerikaansche initiatief. De gemakkelijke verkeersmogelijkheid, gevoegd bij de hooge loonen, die de rubbercultuur, vooral als zij in Amerikaansche handen komt op Sumatra zal betalen, zal langs natuurlijke weg de dringende problemen: ontvolking van Java, bevolking van Sumatra, oplossen.”

De heer Boon besluit: „De tijd dringt. Sumatra moet voor kapitaalsbelegging gereed zijn, op het oogenblik, dat Java is gedraineerd. Wil Amerika dan „invest her money” in den Sumatraanschen bodem, die met woekerrente zal terugbetalen, wat er ingestoken, dan zal het een vreugdevolle ontvangst in deze koloniën te beurt vallen, omdat alle kapitaal hier welkom is als het eenige middel om land en volk economisch en daardoor ook politiek vooruit te stuwten.”

Het tekort aan personeel in Indië.

Aan het hoofdartikel „De monsterrol van 't staatschap” in de *Loc.* ontleenen wij o.m.: De directie van justitie heeft besloten — moeten besluiten — om voorloopig geen buitenlandsch verlof toe te staan aan rechterlijke ambtenaren, die op 10-jarigen en langeren dienst kunnen wijzen. Er is „nijpend” tekort aan personeel bij de rechterlijke macht. Lapmiddelen moeten worden toegepast om de rechtspraak gaande te houden. De achterstand is verregaand. De preventieve hechtenissen duren vaak maanden te lang. De „aangehouden” ambtenaren dienen uitgeraad niet met frisschen lust. Zij achten zich teleurgesteld, geschaad in hun persoonlijke belangen, verongelijkt.

Een ander geval. Ter Handelsconferentie te Jogjakarta werd meegedeeld, dat blijkens inlichting van den hoofdinspecteur der douane, ons uiterst verouderd tarief van invoerrechten niet kon worden herzien, omdat het daartoe ontbreekt aan kundig personeel. Handel en nijverheid zoeken nieuwe banen. De regeering remt met een tarief uit *Anno Duzumal*.

Men vrage het na bij alle diensten: Waarom is deze regeling nog steeds verouderd? Waarom wordt dit plan niet uitgevoerd? Waarom wil deze zaak niet vlotten? Waarom die achterstand? Waarom dat uitstel?

Het antwoord. We hebben er de menschen niet voor. We zitten overkropt. Alles wacht op meer personeel. Het gebrek is..... nijpend.

Het gezegde dat stilstand achteruitgang is, klinkt voor dezen tijd te zwak. Stilstand is erger dan achteruitgang. Het is zelfvernietiging. Het eerst heeft men dat wel in den particulieren handel begrepen. Ook daar heerschte verontrusting gebrek aan personeel. Maar men heeft gezorgd dat het er kwam. Men

N.V. Autogarage „CITO”

Schenkweg 7 - 's-GRAVENHAGE, - Tel. H. 6290

Luxe Verhuur-Auto's

Reisbureau LINDEMAN

Utrecht 's-GRAVENHAGE Arnhem

GEZELSCHAPSREIZEN

Passages

Spoorwegbiljetten

Adverteeren doet verkoopen.

Zeebaboe's en Jongens beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
V. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

heeft het overal vandaan gehaald en er zwaar voor betaald.

Is daartoe ook het gouvernement van Ned.-Indië bereid? Van de Duitsche krijgsgevangenen, die terugkeerden uit Japan, heeft de Indische regering zich een deel ten behoeve van de veldpolitie verzekerd. En ook elders tracht Indië krachten te werven, laatstelijk in Skandinavië en in Zwitserland.

Er is dan een begin van werving voor den Indischen dienst in het buitenland. Wil onze regering nu ook aan dien anderen onvoorwaardelijken eisch van zware betaling voldoen?

Het blad acht zich hieromtrent onvoldoende ingelicht en weet niet welke vooruitzichten b.v. bij de buitenlandsche propaganda zijn gesteld. Maar wel weet het, dat de regering vrijwel over de heele linie ten achter is in de bezoldiging, dat nog altijd in vakblad en vakbond op hooger salariering moet worden gehamerd, dat nood-adressen van het lager en laagste personeel de regering moeten opjagen om het salaris op te voeren tot het allernoodzakelijkst minimum. Hieruit valt niet te besluiten tot de gezindheid der regering, om den toestand te aanvaarden zooals hij nu eenmaal is en er zich op in te richten in plaats van er aan te gronde te gaan.

Schr. vervolgt:

„Men heeft nu allengs de beschikking over een keur van ontwerpen voor bezoldigingsstelsels en de beteekenis der keuze wordt niet door het blad onderschat. Maar welk stelsel men ook kiese — het eenig juiste is ten slotte dat, hetwelk den staat van ruim en goed personeel voorziet. En dat kan slechts het stelsel zijn, dat met den stand van de wereldarbeidsmarkt rekening houdt. Wij leven immers in den door alle partijen erkenden „overgangstoestand”, waarin Indië's eigen instellingen van onderwijs het land nog niet van voldoende werkrachten kunnen voorzien en de invoer van krachten niet kan worden gemist. Welnu, hoe men dan de lokpremie dier duur te betalen krachten ook noeme — tropentoeelage, conjunctuurpremie of anderszins — aan de betaling zal men niet ontkomen, wil men er beschikking over erlangen en..... blijven erlangen. En dan mag de Ind. regering zich wel terdege rekenschap geven van de salarisstijgingen, welke tijdens den oorlog hebben plaats gevonden in het moederland; zij zal daarboven moeten blijven om Nederlandsche krachten naar de koloniën te trekken. Men moge volkomen instemmen met hetgeen Mr. van de Sande Bakhuizen, onze consul-generaal te Singapore, aan Nederlandsche studenten over Holland's grootsche taak in Indië heeft gezegd en over het prachtig werk, dat er voor Nederlandsche jongelui in de tropen voor het land en voor henzelfen valt te verrichten; maar men mag niet vergen dat die jongelieden, gehoor gevend aan den idealistischen roep, materieel in minder gunstige omstandigheden dan elders zouden komen te verkeerren. Indien men het vergde, zou men bedrogen uitkomen. De wereld wordt nu eenmaal niet enkel door idealisme geregeerd.”

Het blad besluit: „De officieele arbeidsbeurzen, welke het Kamerlid De Muralt zich heeft gedacht — arbeidsbeurzen in Indië en in Nederland — kunnen, zits niet op ambtelijken maar op particulieren leest geschied, mits vlot en betrouwbaar werkend, veel bijdragen tot de oplossing van het personeelsvraagstuk in de kolonie. Zij kunnen echter alleen dan blijvende baat bieden, wanneer al wat zij voorspiegelen aan werknemers, van welke gading en richting dan ook, in de praktijk van het koloniale leven bevestiging vindt.

Niet alleen ter arbeidsbeurs moet de Indische regering zich als een royaal en loyaal werkgever gebaren — maar ook, ja, vooral: later, in het werk.

Het Indische staatschip moet er een worden, waarmee elk die kunde en energie heeft gaarne in zee wil gaan. Alleen dat waarborgt een volledige bemanning.”

De stroom van inlandsche studeerenden naar Europa.

Men schrijft aan de Pr. Bode o.a.: De heeren Besar, Sastromoeliono en Singgih zullen in Juni 1920

AUG. SAVELKOUL - AMSTERDAM
SINGEL, HOEK HEILIGENWEG
Batavia - Semarang - Soerabaya - Bandoeng
HEERENKLEEDING NAAR MAAT
Indische Uitrustingen
Vraagt geïllustreerden Catalogus.

VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS. WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.

Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw,
Piet Heinplein, Tel. $\left\{ \begin{array}{l} 1587 \\ 1588 \end{array} \right.$

Bijkantoor: DEN HELDER,
Hoofdgracht 37, Tel. 83.

naar Holland vertrekken ter voortzetting, op eigen kosten, van hunne studie in de rechten.

Eveneens vertrekken dit jaar voor hunne studiën naar Europa, de jongelieden: Soeratin voor bouwkundig ingenieur te Zürich, Satmoko voor den handel (accountant) en Soewito voor veearts.

In Juni 1921 volgen de heeren: Z. Arifin, Noto-soebagio, Gondokoesoemo, Soemardi, Soebroto, Soewono en Soedjoko voor mr. in de rechten.

Aan de heeren Soeratman uit Soerabaja en Nindito uit Pekalongan is door de S.S. een beurs aangeboden ter voortzetting hunner studiën in Duitschland. De eerste heeft bedoeld aanbod aangenomen en is genegen om na afloop zijner studie zich ten dienste van de S.S. te stellen. De heer Nindito is voornemens om zijn studie voor 't accountants-diploma in Nederland voort te zetten.

Invoer van vuurwapens.

Uit een rondschriften van de regering aan de hoofden van gewestelijk bestuur gezonden en opgenomen o.a. in het *Bat. Nwbl.*, blijkt, dat tot dusver steeds ontheffing is verleend van het tijdelijk verbod tot invoer in Ned.-Indië van vuurwapens, buskruit en munitie anders dan voor 's lands dienst, in gevallen dat door particulieren vergunning werd gevraagd tot invoer van als bagage reeds in Indië aangebrachte vuurwapens. Hierdoor wordt echter een vrij groot aantal automatische vuurwapens ingevoerd, die superieur zijn aan de Indische legerbewapening.

Het komt den Gouverneur-Generaal daarom gewenscht voor ten deze een andere gedragslijn te volgen en den invoer van automatische vuurwapens in den vervolge tot groote uitzonderingen te beperken.

Zoodra de nieuwe beginselen op het stuk van wapeninvoer voldoende bekend kunnen worden geacht, zal met het volgen van de nieuwe gedragslijn een aanvang worden gemaakt.

UIT DE INDISCHE PERS.

„De veiligheid in het Kediri'sche.” De regeling van de veld- en cultuurpolitie in het Kediri'sche verkeert nog steeds in een onzeker stadium en dat leidt tot het gevolg, dat men op de desapolitie in den ouden vorm blijft aangewezen, zóó schrijft men van uit Kediri in de *Permiagaan* van 17 Maart 1920, daaraan toevoegende, dat het politietoezicht op die wijze uitgeoefend gebrekkig blijft, en ook niet anders dan onvolmaakt kan zijn, in aanmerking genomen de groote afstanden tusschen de dorpen onderling en de daartusschen gelegen vlakten.

De Sarikat Islam te Ngandjoek en de Djowo Dipovereeniging zijn dientengevolge met elkander te rade gegaan en in de overtuiging verkeerende dat het Europeesch gezag de desa's niet vrij kan houden van kwaad volk, hebben zij maar besloten op hun manier de taak van het Europeesch Bestuur over te nemen.

Zij doen dat door rondes te laten loopen in de desa's, die zich daarbij niet alleen tevreden stellen met het vatten van de daders, doch, wanneer dit noodig en nuttig is, ze ook doodslaan. Dat eigen rechter spelen is nu wel geen fraaie regeling en is het ideaal zeker niet nabij, doch praktisch helpt het wel, althans in de afgeloopen maand was het in het Kediri'sche vrij rustig, zoodat vermoed wordt dat of de roovers zich met genoegen in de gevangenschappen hebben laten opnemen, omdat men er goede voeding krijgt en matigen arbeid presteert, of dat zij een anderen werkkring hebben gezocht en zich hebben verplaatst.

En waar te Ngandjoek, volgens den schrijver, zulke gunstige resultaten zijn verkregen, daar zal dit op andere plaatsen zeker ook wel het geval kunnen zijn.

Wel is waar is de eensgezindheid van de dorpsbewoners niet altijd van de beste en het eene dorp vertrouwt lang niet altijd het andere, doch als de onderdistrictshoofden hun best doen en het volk weten te overtuigen van het goede dat er in de patrouilleering zit, dan is het in het geheel niet onmogelijk dat men het hoofd steunt en op succes zal kunnen wijzen.

De schrijver drukt zich zelfs nog veel sterker uit en is van meening dat als het onderdistrictshoofd

O. J. STUUT, 'S-GRAVENHAGE

CHARLOTTE DE BOURBONPLEIN 28 - TELEF. 5073

Comestibles - Koloniale Waren

UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT ARTIKELEN EN
PRIMA WAREN.

Bediening aan huis zonder prijsverhooging

THE PH. VAN OMMEREN CORPORATION OF NEW-YORK

New York, San Francisco (Cal.),
42 Broadway. 64 Pinestreet.

belast zich met:

Expeditie :: Assurantie
Opslag van goederen, enz. enz.

Nadere inlichtingen worden gaarne
verstreckt door

PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam.

N.V. Brood- en Beschuitfabriek

„DE OUDE VETTE HEN”

DEN HAAG

bij het Stadhuis

Alle soorten Brood, Beschuit,
Banket, enz.

Lunchroom - Tea-Concert

Naamlooze Venootschap

Luxe-Auto Verhuuronderneming

voorheen P. J. JANSEN.

Eenig adres: Koninginnegracht 1°.

(over Hoofd-Ingang Dierentuin)

te 's-Gravenhage.

Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852

Auto's voor Trouwgelegenheden
... .. en Maand-Auto's

Dag en Nacht geopend

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

1/2 DE ERVEN H. VAN DIJK

Hofleveranciers van wijlen Z.M. den Koning

Nieuwe Gracht 6 - Tel. 3416

UTRECHT

Leveranciers van Burger-, Militaire-
en Marine Kleeding

Indische Uitrustingen

Reiziger door het geheele land te ontbieden.

Adverteeren doet verkopen

Hotel-Café-Restaurant „SUISSE”
Amsterdam
 72 Kamers. Badkamer op iedere Etage.
 Centrum der stad. Dir. H. P. ALBERTS.

Parkhotel
 van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.
EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL
 Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden,
 Rustige ligging.
 Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Hotel VAN DEN ABEELEN
SCHEVENINGEN
 Het geheele jaar geopend.
 Centrale Verwarming - Lift en Baden - Matige prijzen
 Aanbevelend, P. ENGELS.

„DE BIJENKORF”
 :: Lunch- en Tearoom ::
 Koude- en Warme Schotels
WAGENSTRAAT 45 DEN HAAG

Het meest aan te bevelen
INDISCH RESTAURANT
 LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG
 Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.
 Uitsluitend Indische Tafel.
 Directeur: J. VAN GEEMERT.

Maison van Wijk
 Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2665
 UITZENDING VAN DINERS vanaf f 0.90
 Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van
 Dejeuners, Diners en Soupers.
KOUDE EN WARME SCHOTELS. J. H. M. KOETS

Het sedert 1911 gevestigde
Indisch Restaurant „Waroong Djawa”
 Kortenaerkade 10, Den Haag, Tel. 4882
heeft geen filialen.
 TEVENS UITZENDING VAN DINERS.

Hotel Café-Restaurant
HET ROOMHUIS „BOSCHKEK”
Haagsche Bosch Den Haag
 Eigenaar-Exploitant: H. L. P. ALSEM.
 Uitstekende Keuken
 Gelegenheid tot het geven van Diners
 en Partijen
 Oprijlaan met Garage. Kegelbanen in aanbouw.
 Tennisbanen.

TOKO BOGOR
 Suezkade 122^b - Den Haag - Tel. 3472
 Juist gearriveerd:
Ketjap Benting Superieur
 ZELDZAAM FIJNE KWALITEIT.

daarin niet slaagt, dit voor hem het bewijs is, dat deze met het slechte volk in verstandhouding staat en daarmee heult.
 Verandering van toestanden. De Soerabaijasche politie heeft op den grooten weg te Kapasan hulp moeten verlenen aan een inlander, die plotseling ineenzakke. Hij werd naar het Stadsverband vervoerd.
 Te Kaliasin meldde zich een zieke inlander op het politiebureau en deed het verzoek geneeskundig te worden behandeld.
 In vroegeren tijd zouden de armsten onder de armen er niet aan gedacht hebben om de medische hulp in de ziekeninrichtingen in te roepen, doch de tijden zijn veranderd en volgens de *Pewartja Soerabaija* van 27 Februari 1920 zijn er vele teekenen die er op wijzen, dat de kleine man meer vertrouwen in de Westersche geneeskundige behandeling gaat stellen dan vroeger.

Een wethouder voor de Inlandsche zaken en dorpen ter hoofdplaats Bandoeng. Ten einde de burgemeesters van de verschillende gemeenten in Ned.-Indië te doen bijstaan en hun taak te verlichten, is door de Regeering het onderwerp der instelling van het wethouderschap bij die gemeenten aanhangig gemaakt en aan deze hun gevoelen gevraagd.
 De personen, die van inlandsche zijde in de zitting van den gemeenteraad te Bandoeng van 17 Maart 1920 over deze aangelegenheid het woord hebben gevoerd, zijn, volgens de *Neratja* van 20 Maart 1920, geweest de heeren Darna Koesoemaen Soebroto, doch voornamelijk de eerste, die, na er op gewezen te hebben dat de behandeling van de Europeesche belangen en de Inlandsche belangen nog altijd niet op gelijken voet geschiedt, van meening was dat te Bandoeng niet 2, zooals het voorstel was, doch 3 wethouders moesten worden aangesteld, n.l.: 1 voor het geldelijk beheer (financiën), 1 voor openbare werken en 1 voor de Inlandsche zaken en dorpen.

En dit laatste hoofdzakelijk met het oog op de toekomst, als wanneer het oogenblik zal zijn aangebroken dat de desa's in de gemeente Bandoeng, die nu nog onder het Binnenlandsch Bestuur ressorteren, aan de gemeente zullen worden overgedragen.
 Zulk een wethouderschap is te meer noodig, opdat mogelijk misverstand, tengevolge van een verkeerd begripen der Inlandsche belangen, worde voorkomen, eene zaak, die van groot belang moet worden geacht, waar de praktijk heeft geleerd voor welke gevaren men komt te staan, als de bestaande toestanden niet worden overzien en zulke nieuwe regelingen door een deel der inlanders nog niet terstond kunnen worden opgenomen en verwerkt.

Ware het verplicht kiesrecht aan de Inlanders geschonken of als de gemeenteraad van Bandoeng anders ware samengesteld, zóódanig dat de stem van het volk daarin sterker werd gehoord, kortom wanneer deze raad geen stek was van den Europeeschen boom, dan zou men het misschien zonder dezen derden wethouder wel kunnen stellen.
 De heer Soebroto sprak deze denkbeelden tegen en was er van overtuigd dat de geringe invloed van de Inlandsche leden in den gemeenteraad te Bandoeng te wijten was aan de leden zelf, die de noodige vrijmoedigheid misten om hunne bezwaren voor te brengen.

Verder verweet hij aan de politieke verenigingen gebrek aan actie inzake de propaganda en in het streven om het Inlandsche element nader tot de gemeente te brengen.
 Hij zag het dadelijk nut van de aanstelling van een derden wethouder in de gegeven omstandigheden niet in, omdat de Inlandsche belangen hem niet omvangrijk en dringend genoeg voorkwamen.
 Aldus stonden in den Gemeenteraad de meeningen van 2 deskundige leden inzake het boven aangegeven onderwerp tegenover elkander.

UIT DE CHINEESCHE PERS.
 Enkele beschouwingen over de viering van het Chinese Nieuwjaar. Er zijn nog steeds vele Chineezers in Ned.-Indië, die van eene viering van het Chi-

Fabriek van 144
FORNUIZEN
 met toebehooren
 voor Hotels,
 Restaurants,
 Gestichten, enz.
SCHIEVENINGEN
 Fa P. J. MEIJS & ZON Wassenaarsche-
 straat 1, 3, 5, **SCHIEVENINGEN**
 Holfleveranciers. Telef. Interc. 465

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 2512
 Holfleveranciers.
 □ □ DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN □ □
 □ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- □ □
 □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

neesche Nieuwjaar, op den 1en Januari van den nieuwe jaar, zooals die thans in de Chineseesche publiek plaats heeft, niets willen weten.

De Chineseesche Pers, waartoe ook de *Pewartja Soerabaija* behoort, is daartegen reeds eenige maal opgekomen en heeft van conservatieve zijde tal van verwijten moeten hooren, doch dat komt er minder op aan, zegt zij in haar nummer van 28 Februari 1920, aangezien de Redactie dergelijke aangelegenheden niet uit eigenbelang, doch uit het oogpunt van het algemeen bespreekt.

De Redactie weet wel, dat de conservatieven denklijk het hoofd schudden en dat de hoofdplaats Soerabaija één van de centra's is, waar men zijn gaarne aan de oude gebruiken vasthoudt.

Doch de berichten, die uit Batavia komen, hoofdplaats van Ned.-Indië, waar de meest halfbloed Chineezers wonen wijzen, in verband met de viering van de pasar malem, eenige dagen vóór het Nieuwjaar, er toch ook op dat men ook daár nog gaarne vasthoudt aan de oude maandindeeling van het jaar en aan de oude regeling de voorkeur geeft.

De *Sin-Po* en de *Perniagaan* weten als leiders van de moderne beweging er natuurlijk alles van hooft Nieuwjaarsviering in Groot-China op den eerste Januari van elk jaar moet geschieden, doch het is wel jammer dat deze bladen de lezers niet voldoende hieromtrent inlichten en hen niet er toe aansporren op te volgen. Het eigenaardige gevolg van zulk een toestand is, dat in Ned.-Indië nu tweemaal het Chineseesche Nieuwjaar wordt gevierd, hetgeen wel door niemand zal worden goedgekeurd.

Een dergelijke stand van zaken bestaat evenwel in Groot-China zelf ook, want ook daár laten bij lang na niet al de bevolkingsdeelen zich aan de nieuwe regeling gelegen liggen en stellen deze deelen zich evenals in Ned.-Indië, op een verschillend standpunt.

Zelfs zij, die na de uitvaardiging van het bevel dit toejuichten en hartstochtelijke voorstanders van de nieuwe regeling waren, zijn geleidelijk teruggekrabbeld en volgen nu hun eigen wil. Zij vierden het Nieuwjaarsfeest op de wijze, zooals hun goeddunkt en gewoonlijk op de oude wijze.

Het komt den schrijver voor, dat er voor de Chineezers ter hoofdplaats Soerabaija wel iets beschermends is bij het beschouwen van den tegenwoordigen toestand.

Het optreden van den Majoor-Chinees ter plaats, die van het nieuwe voorschrift kennis heeft gegeven aan de autoriteiten en van dezen de gebruikelijke vergunning tot het afsteken van vuurwerk op den 1en Januari heeft verkregen, terwijl de vergunning op den vroegeren Nieuwjaarsdag is ingetrokken, komt dientengevolge wel in een bijzonder licht.

En als de schrijver zich niet vergist, dan zou men uit de maaltijden, welke op den Nieuwjaarsdag, volgens de oude regeling werden gegeven, wel moeten opmaken, dat er verschillende toonaangevende Chineezers zijn te Soerabaija, die den vroegeren toestanden willen handhaven.

Deze conservatieven doen dat, omdat zij het verkeer vinden dat aan hun eeuwenouden godsdienst wordt getornd.

Zij brengen dit onderwerp zóódoende over op godsdienstig terrein, doch, volgens den schrijver ten onrechte, aangezien men niet mag aannemen dat al de Chineseesche Grooten, die in Groot-China het Nieuwjaarsfeest vierden op de oude wijze, hun godsdienstig geweld zouden aandoen of verzaken.

Wat den schrijver betreft, deze heeft op den jongsten Nieuwjaarsdag in zijne gebeden den wensch geuit, dat op dit misschien schijnbaar weinig gewichtig punt spoedig overeenstemming bij de Chineezers van Ned.-Indië zal worden verkregen.

De Zondagsrust in de Chineseesche winkels. Ter hoofdplaats Soerabaija hebben de Chineseesche handelaren in hunne winkels de Zondagsrust reeds geruimen tijd geleden ingevoerd, hoofdzakelijk om aan het hun ondergeschikt personeel een vrijen dag te geven en zoo-

LENSVELT NICOLA
Den Haag Holland
 Beschuit en Roggebrood
 voor export.

Tel. 4060
- Haag - **MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
CUISINIERS
Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
Dejeuners, Dinners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
Varié, Mayonaises, Salades, Koude en
Warme Schotels, enz. enz.
Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Tarief Dinners Hoogst zindelijk bereid, van de beste ingrediënten, aan huis bezorgd :-

Dinners à f 0.90 Vleesch Groenten Aardappelen	Dinners à f 1.- Vleesch Groenten Aardappelen Toespijs	Dinners à f 1.60 Vleesch Groenten Aardappelen 2de Vleesch, Visch of gevogelte Compôte Toespijs
---	--	--

Met bijlevering van SOEP worden de prijzen met f 0.25 verhoogd.

COUPONBOEKJES
verkrijgbaar voor 24 Dinners tegen Gereduceerde Prijzen.
24 diners à f 0.90 f 20.50, 24 diners à f 1.- f 23.-
24 diners à f 1.60 f 37.50, 24 porties soep . . f 5.-
Speciaal Gesoigneerde DINERS met uitgebreid MENU
f 2.50 p. couvert.
Menu op aanvraag verkrijgbaar. 230
Verzoeken bussen te weigeren met verbroken controle-sluiting.

doende tevens te toonen dat zij met hun tijd weten mede te gaan.

Te Modjokerto is dat door Soerabaija gegeven voorbeeld spoedig gevolgd en thans is er te Malang, volgens mededeeling in de *Pewarta Soerabaija* van 1 Maart 1920, eene beweging gaande om hetzelfde te doen.

De heer Tan Kok Tjo heeft onder de Chinese handelaren daár ter plaatse een lijst laten circuleren, waarbij instemming met het denkbeeld wordt gevraagd, doch slechts voor een gedeelte van den Zondag, n.l. van 's morgens 7 uur tot 's middags geopend en daarna algeheele sluiting.

Dit voorstel heeft de instemming van vele Malangsch Chinese handelaren niet kunnen verwerven, doch niettemin stelden de voorstanders zich toch voor om den 7en Maart 1920 met de regeling te beginnen.

Het is nu maar te hopen, zegt de schrijver, dat het ondergeschikt personeel dezen nieuwen toestand zal begrijpen en geeft hij dit den raad dezen Zondagmiddag goed te besteden en zich niet op te houden met het schadelijke hazardspel of met slechte vrouwen.

Voor al het hazardspel vraagt vele slachtoffers, meer in het bijzonder onder de rekeningloopers, die de hun toevertrouwde gelden niet spoedig opbergen.

Onbescheiden optreden van een hoofdagent der politie te Soerabaija. Op den morgen van den 2en Maart 1920, wandelde een Chinees op den weg naar Panggoeng en hoewel hij op zijde van den weg ging, ontving hij plotseling een schop van een hoofdagent van politie.

Hij sprak dezen op behoorlijke wijze daarover aan, doch het antwoord daarop was een slag op zijn borst. Gelukkig kwamen tal van personen, die van het geval getuigen waren, tusschen beiden en wisten zij den hoofdagent in bedwang te houden.

Een klacht werd ter bevoegder plaatse ingediend en de heer Han Tee Kianw zal gaarne als hoofdgetuige optreden.

Hoevele malen zijn dergelijke handelingen in de Chinese bladen al niet bekend gemaakt, doch niettemin komt in het optreden der politie tegenover de Chinezen maar geen verandering.

Beter dan vergaderingen met moties en protesten, zal het zijn als de Chinees de ontvangen klappen persoonlijk met rente teruggeeft.

Is het recht aan zijne zijde, dan zij de Chinees moedig.

Durft hij dit niet aan, laat hij zich dan als een koebeest met een ring door zijn neus, door anderen laten rondleiden.

(„Pewarta Soerabaija”, 2 Maart 1920).

LITERATUUR-OVERZICHT.

Opleiding van Indische ambtenaren.

Ter Algemeene Landsdrukkerij te 's-Gravenhage is verschenen het Verslag van de Commissie voor de hervorming van de opleiding van Indische rechterlijke ambtenaren en van de Commissie voor de hervorming van de opleiding van Indische bestuursambtenaren (het laatste met drie Bijlagen).

Eerstgenoemde commissie is van meening, dat niet aan één der Rijksuniversiteiten het monopolie van de nieuwe speciaal op de beoefening van het Indische recht gerichte studie bij eenige wettelijke bepalingen moet worden toegekend.

Zij vestigt de aandacht op de wenschelijkheid om het onderwijs in de rechtswetenschap aan de inlandische rechtsschool op een hooger wetenschappelijk peil te brengen, opdat deze inrichting in de toekomst beter dan tot nog toe het geval is, zal kunnen voorzien in de steeds in omvang toenemende behoefte aan rechterlijke ambtenaren.

De commissie voor de hervorming van de opleiding van Indische bestuursambtenaren heeft een examen-program ontworpen, volgens hetwelk wordt geëischt het afleggen van een candidaats- en een doctoraal examen, berekend op een studie van onderscheidenlijk twee en drie jaar in de faculteiten der rechtsgeleerdheid en der letteren en wijsbegeerte; deze examens, door het afleggen waarvan men den titel van candidaat en doctorandus in de „Staatswetenschap en taalkunde van den Oost-Indischen Archipel” zal verkrijgen, kunnen

desgewenscht worden gevolgd door de promotie in een der beide faculteiten naar keuze van den doctorandus, doch slechts op proefschrift.

Nieuwe instrumenten voor Javaansche muziek.

Op verzoek van Raden Mas Ario Soorjo Poetro zijn door den vioolbouwer dr. van Leeuwen, alhier, strijkinstrumenten gebouwd van geheel bijzondere constructie, ten gebruike in het Indische orkest (gamelan), ter vervanging van het eenige daarin voorkomende strijkinstrument, de rebab. De nieuwe rebabs (viool-, alt- en cello-rebab), door van Leeuwen gebouwd, hebben de snarenbespanning en vorm der Europeesche strijkinstrumenten, doch passen zich, wat klanktimbre betreft, geheel bij den klank van de andere Oostersche instrumenten aan, hetgeen onze Europeesche instrumenten qua klanktype niet doen. In verband met het nieuwe noten- en sleutelschrift voor het vijf- en zeventonige Indische stelsel, door Raden Soorjo Poetro ontworpen en vastgesteld, openen deze nieuwe instrumenten de gelegenheid, de Indische muzikale kunst in nieuwe banen te leiden, met behoud der karakteristiek van de Indische muziek. Teneinde deze nieuwe rebabs in brederen kring bekend te doen worden, zal begin Juli, in Pulchri Studio, een Indische kunstavond gegeven worden in tegenwoordigheid van den kroonprins van Djokjakarta. (Haagsche Ct.)

Indisch Genootschap.

Verschenen is het verslag der vergadering van het Indisch Genootschap van 26 Maart j.l., waarin de hr. J. S. C. Kasteleijn sprak over Suriname's toekomst. De voordracht is vermeerderd met een aantal graphische voorstellingen, hoofdzakelijk vergelijkingsmateriaal tusschen Suriname en de Engelsche kolonie Demerara.

De Waterstaatsingenieur.

Uit den inhoud der Maart-afl.: Wegconstructie in Indische steden voor wegen met doorgaand en zwaar verkeer, door ir. C. G. la Fontaine. — Een studie over het inlandische waterschapswezen (Soebakwezen) op Bali en Lombok. (Naar aanleiding van hetgeen over dit onderwerp is geschreven in Adatrechtbundel XV, Bali en Lombok). — Een beschouwing over het Zuid-Balische Soebakwezen en zijn verwording in verband met de voorgenomen vorming van waterschappen in Ned.-Indië, door ir. P. L. E. Happé. — Assainering van lage kuststrooken, door Dr. Swellengrebel. — Assainering van Sibolga, door Redactie.

Locale Belangen.

In het vorige Kol. Weekbl. werd reeds gewezen op Mededeeling No. 40 (Bijlage van „Locale Belangen”), waarin een praeadvies van den ir. Th. Karsten over Indischen stedenbouw; sedert ontvingen we Mededeeling No. 39, bevattende een praeadvies (uitgebracht voor het 10e Decentralisatie-congres te Bandoeng) van den hr. S. A. Reitsma: De voedselvoorziening en de taak der Locale Raden. De door den hr. R. uitgegeven adviezen inzake distributie van eerste levensbehoeften lijken ons buitengewoon practisch; trouwens tijdens zijn verlof in Holland in den oorlogstijd, heeft schr. als directeur van het brandstoffendistributie-bureau Haarlem en Omstreken alle gelegenheid gehad de voor- en radeelen (vooral de laatste) van ingrijpen der overheid te leeren kennen.

Handelsberichten.

Het Nr. van 24 Juni bevat een vervolg van het berekend overzicht van den productiehandel op Java gedurende het eerste kwartaal van 1920. — Verder onder het hoofd Curaçao, economische gegevens over die kolonie, marktprijzen over April en scheepvaartcijfers over Januari—Maart.

Marineblad.

De Luit.-kol. Inf. O.-I. L. Sachse schrijft in afl. 3 van het Marineblad een opstel over: „Het korps Mariniers. Een defensiebelang.” (Schr. betoogt, dat een sterk contingent Europeesche vrijwilligers, met het oog op revolutionaire woelingen, thans meer dan ooit noodzakelijk is in Indië; hiervoor is z.i. het korps Mariniers als het ware aangewezen). — De hr. J. Bosma bespreekt de reeds in de vorige afl. aanhangig gemaakte kwestie: Het gezin mee naar Indië.

Ned. Indisch Rubbertijdschrift.

Hoofdzakelijke inhoud van de 15 Mei-afl.: De Assistenten-regeling ter Oostkust van Sumatra. — De toekomst van de rubber-industrie. — De rubber-industrie in Australië. — Waarom ik uit den Cultuurbond trad, door J. Z. van Dijk. — Iets over de oliëpalm-cultuur in Ned.-Indië. — Onderzoekingen over het zetmeel van Hevea-Brasiliensis. — De rubbermarkt in 1919 en 1920.

Restaurant VAN DER PIJL

PLAATS 18 :: LA HAYE

MAISON DE PREMIER ORDRE
Livraison en ville et en province

Grand Hotel Restaurant
„Central”
In alle Kamers warm en koud water
De meest bekende Inrichting der Residentie.

HOTEL PAULEZ
geeft weder dagelijks van 3.30 tot 5.30 uur, zijn bekende intieme
Afternoon-Tea-Concerten
door het ensemble
WILLY HONSBEEK

Restaurant SAUR, den Haag
Lange Houtstraat, hoek Voorhout.

Dejeuners, Dinners, Soupers
Specialiteit voor Visch en Zeeuwsche Oesters

Tel. Interc. H 447.
Hotel de Bellevue
Bezuidenhout 15
's-GRAVENHAGE

Pension FRISIA
Jan van Goyenstraat 47 - NIJMEGEN
Pension vanaf f 4.- per dag.

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. Krul
Salon de Rafrâchissements
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Grand Hotel Restaurant „ALLARD”
Kruiskade 32 - ROTTERDAM - Telef. 12692
Alle Kamers zijn voorzien van Koud- en Warmwateraanleg.
Huis van den 1sten Rang

Pension „Nieuw Panorama”
Parkweg 15 Scheveningsche Boschjes.
Telef. Schev. 467
Eerste Rang Familie-Pension
Winter en Zomer geopend. Prima Keuken.

GRAND HOTEL COOMANS
ROTTERDAM - HOOFDSTEEG
Hotel bevat 250 Kamers met stroomend koud en warm water; 30 Kamers met Badkamers verbonden.
Logies met Ontbijt vanaf f 3.25 per persoon.
De aandacht wordt gevestigd op de moderne Tearoom, uitkomend aan den Houttuin en op het daarachter gelegen luxe ingericht Restaurant BRISTOL.
De Directeur H. HOLTHAUSEN.

HET ASSURANTIEHUIS

— KEIZERSGRACHT 213 —
TELEF. N. 9569, 1498 en Centr. 52 en 2145

AMSTERDAM

Combinatie van Nederlandsche Verzekering Maatschappijen. - Kapitaal f 10.000.000.-

VERZEKERING tegen TRANSPORT-, BRAND- en INBRAAKSCHADEN

Directie: F. A. SOREL.

den en de marktpolitie voldoende toezicht kan uit-
voeren, kan de aanwezigheid van een notaris daar-
bij veilig worden gemist. Wijziging van die veror-
dening, of vaststelling van een nieuwe verordening,
houdende een bijzondere regeling van de onderwer-
pelijke aangelegenheid, is dus noodig om de bedoelde
veilingen mogelijk te maken.

Het is echter niet gewenscht het houden der hier
bedoelde verkooping geheel vrij te laten; daarom
wordt voorgesteld te bepalen, dat zij kunnen geschie-
den door daartoe door den Proc.-Generaal toegelaten
personen. Als zoodanig zullen dan in de eerste plaats
in aanmerking komen te Paramaribo gevestigde
auctioneers, van wier medewerking de Gouv. zich
reeds heeft verzekerd.

Wanneer dezen, als vendumeesters toegelaten,
zich tot het houden van de voorgestelde veilingen
vereenigen, zal de veiling elken ochtend kunnen
worden gehouden.

Het ligt in de bedoeling van den Gouv., dat van
overheidswege een afrastering zal worden ge-
maakt, waar de veiling zal geschieden. Overigens
blijft de zaak geheel overgelaten aan particulieren.

* * *

Blijkens hun ter zake uitgebracht eindverslag,
gaan de koloniale staten accoord met het door het
bestuur ingediend voorstel, om de bevoegdheid van
het bestuur te verruimen, wat betreft de toelating en
uitzetting van ongewenschte elementen.

Tot dusverre heeft het bestuur slechts de bevoegd-
heid om den toegang te weigeren of uit te zetten per-
sonen, wier aanwezigheid gevaar oplevert voor de
kolonie. Het kan echter voorkomen, dat een oplichter bijvoorbeeld, zijn praktijken uit-
tevoeren ten nadeele der kolonie, zonder dat men kan
zeggen, dat hij gevaar oplevert voor verstoring der
kolonie.

Daarom heeft het bestuur thans voorgesteld, om
de bevoegdheid te verkrijgen, zoowel bij toelating
als uitzetting, het verblijf alhier te ontzeggen in alle
gevallen, waarin dat verblijf met het oog op het al-
gemeen belang niet wenschelijk wordt geacht.

De uitzetting zal kunnen geschieden op bevel van
den gouverneur, den raad van bestuur gehoord.
Van het voorstel tot wijziging van de verordening
betreffende toelating, uitzetting enz., hebben de
staten gebruik gemaakt om de aandacht te vestigen
op de wenschelijkheid van de volgende wijziging:

Een ingezetene van de kolonie, die langer dan
een jaar buitenslands vertoeft, wordt geacht niet
meer gevestigd te zijn in Suriname (tenzij hij ambte-
baar is met verlof). Die termijn van een jaar wordt
kort geacht en zou nadeel kunnen berokkenen aan
die, hier geboren en getogen, meer dan een jaar
buiten de kolonie vertoeven. De staten stellen daarom
voor dien termijn uit te breiden tot drie jaar.

* * *

Uit „De West” van 21 Mei:
Het eerste nummer is verschenen van „Onze Gids”,
orgaan van de Christelijke Onderwijzers Vereeniging
Nederlandsch-Indië. Hoofdredacteur de heer A. M. F.
Boothburg, medeleden der redactie, de heeren J. J.
Leijns, E. A. J. Themen, J. Heilbron en J. R. Jahin.
Het blad verschijnt maandelijks.

In het voorwoord zegt de redactie, dat reeds lang
de behoefte werd gevoeld aan een orgaan, waarin in
het bijzonder de Christelijke onderwijsbeginselen be-
handeld worden en dat dienen kan om het gevoel
voor het Christelijk onderwijs te versterken.

* * *

„De Surinamer” meldt, dat het Onderwijzers Ge-
nootschap besloten heeft, den duurttoeslag te aan-
vragen, onder protest, dat deze het tot stand komen
van de algemeene salarisherziening, met ingang van
1 Januari 1920 niet in den weg staat. Le leden zul-
den van den bijslag één procent storten in de strijdcas
van het Genootschap.

* * *

Crediet- en Effectenbank „die Haghe”
Laan 9 - 's Gravenhage - Tel. H. 8892
ALLE BANKZAKEN

Uit „De West” van 25 Mei:
De Heer J. A. Liems, landbouwleeraar, schrijft
ons:

De vereeniging van kleine-landbouwers begint
eenigszins vasten vorm aan te nemen.

In de Saramaca, waar de eerste besprekingen
plaats hadden, hebben de Creolen besloten zich te
vereenigen.

In de Cottica zijn Creolen, Britsch-Indiërs en Ja-
vanen het eens, dat de Vereeniging er moet komen.
Daar is besloten om in de maand Juni een algemeene
vergadering te houden ter bespreking der statuten.

De oprichtingsdag zal zijn 1 Juli (Emanicipatie-
dag).

In de Boven-Suriname is de algemeene vergade-
ring om de vereeniging op te richten, bepaald op 29
Mei a.s.

Jammer dat de Britsch-Indiërs het nog niet ge-
heel eens zijn. Tegenwerking wordt ondervonden van
de in de districten gevestigde opkoopters onder hen.

De Creolen, die thans het nut van vereeniging in-
zien, zijn besloten zich desnoods zonder de Britsch-
Indiërs toch te vereenigen.

Als eerste punt op het program staat: het aanstel-
len van één algemeen Agent te Paramaribo voor het
behartigen hunner levensbehoeften, gereedschappen
enz.

* * *

Naar wij vernemen worden onderhandelingen ge-
voerd over aankoop van den zaagmolen Van 't Hoo-
gerhuys door de Surinaamsche Bauxite Maatschappij.

Deze maatschappij zou het voornemen hebben, ter
plaats waar zich de zaagmolen bevindt, een flinken
steiger te bouwen aan de rivier.

Vermoedelijk zal de heer W. van 't Hoogerhuys
directeur blijven van de fabriek.

* * *

Suikerplantages.

De kolonie heeft onlangs bezoek gehad van twee
heeren uit Demerary, die onderhandelingen wenschen
te openen over den aankoop van suikerplantages
in Suriname. De afgevaardigden van het Demerary's
syndicaat waren de heeren Percy C. Wight en John
Fernandes. De eerste is een bekend auctionair, het
tweede lid van de firma Smith Bros en Co.

Wij vernemen, dat de heeren een half miljoen
hebben geboden voor de pl. Alliance, welk aanbod is
afgeslagen. Alliance produceert ongeveer 1500 ton
suiker per jaar.

* * *

De heer G. L. Gonggrijp, oud-resident van Rem-
bang, heeft eenige maanden in Suriname vertoefd.
Vóór zijn vertrek is hij door den redacteur van „De
West” (zie het nummer van 30 April) geïnterviewd.

De heer Gonggrijp verklaarde allerminst spijt te
hebben van zijn uitstapje. Het klimaat vindt hij heer-
lijk, den omgang prettig en liefst zou hij elk jaar
den winter in Europa willen ontvluchten om dien
tijd in Suriname door te brengen.

Wat betreft de toekomst der Kolonie meent de heer
Gonggrijp dat de bevolking beschikt over meerdere
goede troeven in het economisch spel. Dit wil nog
niet zeggen, dat hij het spel zal winnen, want ook
een goed spel kan worden verloren.

De vruchtbare bodem en het prachtige klimaat,
zijn in dat spel als het ware spadille en manille. De
regenval is zeer gunstig verdeeld en men heeft in
Suriname niet te kampen met die langdurige perio-
des van absolute droogte, zooals men die kent in Mid-
den- en Oost-Java.

De landbouw heeft daardoor in Suriname betere
kansen dan op Java.

De heer Gonggrijp was getroffen door het rijke
polderland in de kolonie, dat de vergelijking kan
doorstaan met de beste gedeelten van Nederland, de
Betuwe bijvoorbeeld.

Wij kunnen uit het zeer interessante onderhoud
niet meer overnemen. Alleen nog dit: Op de vraag,
hoe zijn indruk was van de Javanen in Suriname,

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE

Ampenan, Bandoeng, Cheribon, Hongkong,
Indramajoe, Kobe, Makassar, Medan, Menado,
Pekalongan, Probolinggo, Semarang, Shang-
hai, Singapore, Soerabaya, Tegal, Tjilatjap,
Weltevreden.

Kapitaal f 45.000.000.- Reserven f 30.000.000.

NEDERLANDSCHE HANDEL = MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80.000.000.-
Statutaire Reserve - 17.353.284.-
Buitengewone Reserve - 22.660.000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Trans-
ferten. — Incasseringen en Financieringen. — Schrifte-
lijke of Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. —
Deposito's. — Rekeningen-Courant. — Administratie van
Effecten en alle andere Bankzaken.

Algemeen Assurantiekanter DE BAS

Fluweelen Burgwal 6 - DEN HAAG - Telefoon H. 4659

Bezorgt U elke gewenschte verzekering
op de billijkste conditiën.

Bezoek de bankzaken van DE BAS

INTERNATIONALE COMMERCIEELE BANK,

's-GRAVENHAGE, Alexanderstraat 23.

KAPITAAL f 5.000.000.-

Telefoon: H 7602. Telegram-adres: ACEBANK.
BEHANDELING VAN ALLE BANKZAKEN.

Handel- en Cultuur-Maatschappij

Gevestigd te AMSTERDAM, Prins Hendrikkade 79.

Telefoon 49 Noord, Telegram-adres: Amesz, Amsterdam.

IMPORT van alle Nederlandsch-Indische producten.

Neemt op zeer billijke conditiën vertegenwoordigingen aan
van in Nederlandsch-Indië gevestigde firma's.

Belast zich met den verkoop van — en geeft voorschot op
producten als: Tabak, Koffie, Rijst, Oliehoudende Ge-
wassen, speciaal Copra, Sesame Zaad, Grondnoten, enz.

EXPORTEURS van alle voorkomende artikelen zooals:
Textiel-, Papier-, Ijzer- en Staalwaren, Sundries,
Levensmiddelen, enz.

BANKIERS: Nederlandsche Handel-Maatschappij.

f 26.000.000.-

Omdat de

Z. H. V.

Pletterijkade 50

hoek Weteringkade

's-Gravenhage

geen enkel beperkende bepaling
in haar voorwaarden heeft kon
zij reeds zulk een belangrijk be-
drag aan collectieve verzekering

tegen ziekte afsluiten.

Mode-Academie J. & G. DE GRAAFF,
 's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18a.
Voornaamste Vakschool in het Costuumvak.
 Theoretische en praktische, volledige opleiding van Dames tot Costumière, 1e Coupeuse,
 Directrice en Leerares in het Costuum-, Mantel- en Lingerievak.
 Aanmeldingen bij de Directrice G. DE GRAAFF.

verplichtingen tegenover hun achtergelaten betrekkingen verwaarlozen.
 Het kan aan ons liggen, maar wij hebben ons na lezing en herlezing van deze rede niet kunnen onttrekken aan den indruk, dat het in minoor gestelde gedeelte het sterkst sprekende is. Misschien komt dit ook hierdoor, dat weinig positiefs aangekondigd wordt voor het nieuwe zittingsjaar. Dat over herreorganisatie van de politie gedacht wordt, dat een mijnbouwkundige dienst er komen zal, de onderwijsverordening herzien wordt, dit alles wisten wij reeds. Omtrent hetgeen wij niet weten, de plannen tot economische verheffing der kolonie, wordt geen woord losgelaten. „Voz di pueblo” meent, te hebben hooren spreken van een wenschelijkheidsvordering van een miljoen gulden. Dat is niet kinderachtig. Intusschen, nu wij niets weten, blijft afwachten de boodschap. En dat doen wij in hoopvolle spanning en in vertrouwen op het beleid van den Gouverneur, die met zooveel enthousiasme een jaar geleden zijn moeilijke bestuurstaak heeft aangenomen, en eerst nu kan beginnen te toonen, wie hij is en wat hij wil voor de kolonie.

Het antwoord van den Minister van Koloniën op de in ons nummer van 10 Juni l.l. vermelde vragen luidt, voor zoover Curaçao betreft:
 Voordat volledige uitvoering kan worden gegeven aan het in de wetten van 26 Maart (St.bl. nos. 130 en 131) nedergelegd beginsel van bekostiging op den voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs, zal de in Curaçao bestaande regeling betreffende de ondersteuning van eerstgenoemd onderwijs, in overeenstemming moeten worden gebracht met dat beginsel, gelijk het in het moederland uitgewerkt zal worden. De Minister zal zooveel mogelijk bevorderen, dat de daartoe vereischte herziening van de betrokken verordeningen welke ter hand genomen zal worden zoodra de ahangende Lager-onderwijswet door de Tweede Kamer zal zijn aangenomen en de tekst daarvan in de beide koloniën bekend zal zijn — zóó tijdig tot stand komt, dat aan de nieuwe regeling nog in den loop van dit jaar een begin van uitvoering kan worden gegeven.

Intusschen is reeds overleg geopend met den gouverneur om op den grondslag van de bestaande regeling de gelijkstelling van de bezoldigingen te doen verwezelijken.
 De daarvoor benoodigde credieten zullen, zoodra de bedragen bekend zijn, worden aangevraagd.
 Het ligt in de bedoeling het verkrijgen van aanspraak op die uitkeeringen te verbinden aan de vervulling van overeenkomstige voorwaarden als ten aanzien van gelijke voorziening in het ontwerp-Lager-onderwijswet bedongen worden.
 Mocht het blijken, dat de bovenbedoelde herziening van de verordening niet binnenkort tot stand zal kunnen worden gebracht, dan is de Minister bereid te overwegen de verleening van geldelijken steun aan het bijzonder onderwijs in de kolonie op den grondslag van het ten deze en de voormelde wetten vervat beginsel.

Personalia.

Het vertrek van den kapitein der Infanterie O. L. W. F. van der Hoff naar Oost-Indië is nader bepaald op 3 Juni a.s.
 De heer mr. F. G. Schalkwijk, bestemd om benoemd te worden tot tijdelijk lid van het Hof van Justitie in de kolonie is 23 Juni l.l. met het s.s. „Rensselaer” derwaarts vertrokken.

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen

Roering in Belgisch Kongo.
 België staat nu, evenals zijn entente-genooten, voor groote moeilijkheden in zijne kolonie; zij zijn echter van een anderen aard. In Kongo heeft onder de Belgische

ambtenaren een staking bedreigd tengevolge van de levensduurte. Er was duurtetoeslag gegeven tot 400 fr. in de maand, maar op 10 April kwam een eisch in van 600 fr. per maand met terugwerkende kracht vanaf 1 Januari. De regeering in 't moederland had den gouverneur-generaal volmacht gegeven om de kwestie te regelen. Hoe deze dit gedaan heeft weten wij niet precies; was er eerst een bericht dat de staking uitgelopen was, nu wordt dit weer betwijfeld. De G.-G. deed per circulaire een beroep op het personeel om hen op de gevolgen te wijzen. Hij legde vooral nadruk op het gevaarlijke voorbeeld aan de inboorlingen gegeven, waarvan het algemeene koloniale belang, maar ook het persoonlijke belang der ambtenaren bedenkelijke nadeelen kan ondervinden. Om het gevaar te beseffen behoeft men slechts te bedenken, dat wij één tegen duizend zijn, schreef hij o.a. Een gevaarlijke ontboezeming van een autoriteit, juist in deze omstandigheden, dunkt ons. De overwinning van een inlandsche vakverenigingsbeweging zou voor ons, Belgen, een ware nederlaag beteekeren, heette het verder. Het verkeerde van een ambtenaarsstaking klemt in een kolonie nog te meer, omdat de ambtenaar daar, behalve bureauaan, veelal tevens bestuurder is, ook de factor door den G.-G. van Kongo bijeengebracht is niet zonder betekenis, maar het wil ons toch voorkomen dat dit niet het hoogste en beste is wat met een staking dreigend ambtenaarskorps voor te houden is.

Juist was de Belgische Minister van Koloniën Franck op weg naar Kongo, om zich goed op de hoogte te stellen van de behoeften van 't oude en van 't nieuwe pas verkregen, vroeger Duitsche gebied. De waarn. Minister van Koloniën van der Velde vroeg telegrafisch inlichtingen aan den G.-G., vreezende dat minister Franck nog voor nieuwe stakingen zou komen te staan. De G.-G. deelde die vrees niet. Maar een telegram van Franck van 22 Juni uit Oemangi leerde anders. Er is inderdaad een staking van de inlanders uitgebroken te Leopoldville, Kinshasa, Lukolela en Elisabetha. Alle maatregelen om de orde te bewaren waren genomen, maar het gevaar bleef dreigend.

De rede, waarmede van der Velde dit alles ter kennis van de Belgische Kamer bracht, eindigt met de verklaring, dat het bestaan van de kolonie op het spel staat. Inderdaad, staking van de inlanders zal wel zooiets zijn als oproer. Waren dan tevens de Europeesche ambtenaren in staking, dan zou de toestand wel bedenkelijk genoemd moeten worden. Gelukkig is, na een korte pooze van groote spanning, reeds wat ontspanning gekomen. Vermoedelijk is de ambtenaarsstaking toch nog voorkomen, waardoor het verzet van de inlanders dan, hoewel toch ernstig, zich veel minder dreigend laat aanzien dan wanneer de organen van 't Europeesche bestuur en beheer ook tegelijkertijd aan hun plicht en roeping ontrouw zouden geworden zijn.

Minister Franck is een bekwaam staatsman en aan zijne hoedanigheid als Minister kan hij een gezag en macht ontleenen, die hem, beter nog dan een G.-G., in staat kunnen stellen flink en doortastend te handelen. Is het gebeurde een slechte verwelcoming in de kolonie, omgekeerd moet zijne aankomst aldaar juist in dit kritieke oogenblik aan België een groote mate van gerustheid geven.

China tegenover het gulle aanbod van Japan.

Het kan in den omgang der staten blijkbaar al even moeilijk zijn om een goede bedoeling te doen waardeeren als dit in den persoonlijken omgang vaak het geval is. Toen Japan als oorlogspartij tegen Duitschland optrad, was het de algemeene opvatting, dat het het Duitsche pachtgebied van Kiao Tsjou in China begeerde. Alle twijfel dienaangaande werd opgeheven, toen het zich met kracht van wapenen van de versterkte plaats meester maakte en daarna weinig of geen aandeel meer nam aan de groote worsteling. Japan zelf heeft echter meermalen verzekerd, dat het de bedoeling niet had om zich daar blijvend in de plaats van Duitschland te stellen, zelfs nadat het zich bij de vredesbepalingen alle rechten en belangen, die Duitschland vroeger in Sjantoe bezat, liet overdragen. Het wilde, zeide het, China weer in volle rechten herstellen. De algemeene opinie heeft dit keer eens ongelijk gehad. Zoodra de rechten van Japan, door het inwerking treden van het vredestraetaat in Januari, definitief waren vastgelegd, ontving de Japansche gezant te Peking opdracht aan de Chineesche regeering mede te deelen: 1e. dat de Japansche regeering onderhandelingen over die kwestie wenschte te openen; 2e. dat de Japansche regeering de troepen wenschte terug te trekken, die den spoorweg van Sjantoe bewaken, zoodra de Chineesche regeering een politiemacht zou geven te hunner aflossing. Drie maanden verstreken: geen antwoord. Den 26en April kreeg de Japansche gezant last op bespoediging van de behandeling aan te dringen. Den 22en Mei zond

Electro-Technisch Bureau
H. VAN ZIJL
 Fr. Valentijnstraat 102 DEN HAAG Tel. H. 8017
 Licht, Kracht, Verwarming, Schel-
 en Telefoon-Installatiën.

Nede l. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM
Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa
 Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM—ROTTERDAM.

GENEESKUNDIG ONDERZOEK
 vóór het
HUWELIJK
 Voorstanders hiervan, op het punt van trouwen, kunnen op kiesche wijze hun doel bereiken door als bruidsgeschenk aan te bieden een polis der
NILLMIJ ..van... 1859
 Jaarpremie voor f 5000.- uit te keeren op 65 jaar, of eerder bij overlijden, voor 'n 25-jarige f 93.70
 's GRAVENHAGE, Veenestr. 1, Tel. H 1389
 AMSTERDAM, Weteringschans 100, Tel. Z 8793
 UTRECHT, Minrebroederstr. 22. Tel. 2352

Ik zing de 'lof
 der

Monarch
Schrijfmachine
 HOOFDAGENTEN
HEYENBROCK HASELAGER & Co
 AMSTERDAM-ROTTERDAM
 DEN HAAG.

GEBRs HEHENKAMP
Heerenkleermakers
Dameskleermakers
Bontwerkers
 Lange Voorhout 25

Kon. Eindhovensche Stoom- & Handweverij
 VAN DIJK & Co. EINDHOVEN EN BRUSSEL
 Leveranciers van H. M. Koningin Wilhelmina - van H. M. de Koningin-Moeder en van H. M. de Koningin van Rumenië; eertijds van H. M. Koningin Sophia.
 OPGERICHT 2 AUG. 1853.
 Hotel-Linnen en Tafelgoed met en zonder naam.
 UITZETTEN, INDISCHE UITRUSTINGEN
 LULERMANNEN.

Firma L. J. C. BOUCHER
 Algem. Binnen- en Buitenlandsche Boekhandel
 's-Gravenhage - Noordeinde 64c
 Specialiteit: voor het samenstellen van Leesportefeuilles
Advertentie-Bureau

CORN. VAN DER SLUIJS
BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.
 ALLEEN NOORDEINDE 162A. TEL. 4782. DEN HAAG.

MAISON VAN DOOREMAALEN
 MAURITSKADE 75 DEN HAAG TEL. 7147
 Elegante DAMES- en HEERENKLEEDING NAAR MAAT,
 met en zonder bijlevering van Stof.

Het Colbert-Costuum van Engelsche stof en zeer goed passend, leveren wij direct uit den voorraad à f 60.—.
 Wij sluiten hoogst voordeelige Abonnementen

**VLEUGELS, PIANO'S
 KUNSTSPELPIANO'S
 ORGELS**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
 DEN HAAG
 BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

M. VISSER,
 voorh. A. J. RODBARD.
 Spuistraat 69 - DEN HAAG - Telefoon 5470.

Fabriek en Magazijn van Goud-, Zilveren en Diamantwerken
 REPARATIE-INRICHTING.

**BALANSCONTROLE
 BELASTINGZAKEN
 INRICHTEN EN CONTROLEEREN
 VAN ADMINISTRATIES**

H. A. VERHEIJ
 LID NEDERLANDSCHE BOND VAN ACCOUNTANTS
 VONDELKERKSTRAAT 17
 TEL. Z. 3603 AMSTERDAM

Modemagazijnen
van Bommel
 Vlamingstraat 8-10
 Prins Hendrikstraat 98-106

Stroochoeden
 Boorden - Manchetten
 Overhemden

de Chinese regeering verzoek om uitstel, maar daarbij liet zij toch al duidelijk uitkomen, dat zij geenszins enthousiast is over het Japansche aanbod. China onderteekende het vredetractaat niet en voelde zich niet geroepen over de kwestie rechtstreeks met Japan te onderhandelen. Het volk in China was zelfs verontwaardigd over de aanmatiging van Japan om zich als recht-hebbende te beschouwen. China wilde wel een behoorlijke organisatie maken ter vervanging van de Japansche troepen langs de lijn Kiao Tsjou naar Tsinanfoe, maar dit heeft niets te maken met de teruggaaf van Kiao Tsjou.

Nu heeft de Japansche regeering een nota tot de Chinese regeering gericht om opnieuw op overweging der zaak aan te dringen. De Japansche regeering zegt daarin zoo ongeveer: zoek toch geen arglistige bedoelingen in ons aanbod, wij zijn eenvoudig voornemens zoo spoedig mogelijk een billijke en rechtvaardige regeling van de kwestie te verkrijgen. De Chinese regeering heeft vroeger zelf toestemming gegeven om de rechten en belangen over te dragen, zoodat zij rechtens van Duitschland in 't bezit van Japan zijn gekomen. De weigering van de Chinese regeering om 't vredetractaat te teekenen kan die rechten niet aantasten. Japan heeft bij de onderhandelingen te Parijs de toezegging gedaan over de teruggave van die rechten, belangen en van het erfpachtgebied met China in overleg te treden. Het wil zich nu van die belofte kwijten. Het is wel teleurgesteld door het talmen en door het wantrouwen van China. Japan blijft bereid ten allen tijde voorstellen van de Chinese regeering voor onderhandelingen in overweging te nemen. Het wil ook zijn bewakings-troepen langs de spoorlijn terugtrekken, vóórdat de onderhandelingen beginnen, indien een Chineesch politiekorps wordt ingesteld, in staat om voor de gemeenschappelijke belangen te waken. Vreest China terecht een adder in 't gras, als 't Japan's rechten erkent door daarover in onderhandeling te treden? Op ons maakte het Japansche aanbod den indruk van ten volle loyaal te zijn. Japan heeft den Westerschen mededinger uit de Japansche omgeving willen verdrijven; dit is gelukt. Nu ambieert het zelf dit stuk van China niet.

Onredelijk en ondankbaar West-Europa.

West-Europa heeft zijn zin gekregen. Door de onthouding aan Polen van hetgeen het onvermijdelijk noodig had om zich, met Oekraïne, tegen de roode legers te handhaven, heeft de boycot, in Engeland uitgesproken voor het vervoeren over zee van munitie naar Polen, de Bolsjewiki in staat gesteld een gedeelte van Oekraïne te hernemen en zetelen zij weer in de oude hoofdstad Kiew. Zijn zij daardoor al in conflict gekomen met het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, waarvoor dezelfde arbeiders, die aan de Oekraïne de noodige wapens voor zijne verdediging onthouden, beweren veel te voelen, de Bolsjewiki zijn geenszins voornemens het hierbij te laten. In de „Is-viezta" van Moskou geeft Radek heftige artikelen tegen Polen. Polen moet verwoest worden, het roode Rusland der Soviët kan niet in buurmanschap leven met een wit Polen. Het Bolsjewistische stelsel zal niet verzekerd zijn, vóórdat de Soviët van Warschau op de puinhoopen van den tegenwoordigen Poolschen staat zal zijn opgetrokken. Zegt men: „Radek is Rusland nog niet", dan zou dit een verkeerde waardeering zijn, Radek geeft ten deze het gevoel van de Soviët weer; was zijn opvatting tegenstrijdig aan die der Russische leiders, dan zou hij haar niet in een reeks van artikelen kunnen publiceren. Wordt Rusland nu ook geboycot door de Britsche arbeiders? Integendeel, de Soviët mag in haar vrijheid van bewegen niet belemmerd worden, zelfs voor zoover hij daarvan misbruik maakt om de vrijheid en onafhankelijkheid van andere landen te niet te doen. Ook nu blijft West-Europa als onverschillig voor het lot van Polen toekijken. Na hetgeen wij hierover een 3-tal weken geleden schreven, willen wij niet in herhaling vervallen, wij vreezen echter dat West-Europa eenmaal met spijt zal moeten erkennen, dat het kortzichtig is geweest bij zijn ondankbare en onredelijke houding ten opzichte van Polen.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:
 HOOFDBESTUURSVERGADERING op Dinsdag 6 Juli 1920, ten 2 u. n.m., in de Sociëteit „Vereeniging" te Haarlem.

Inrichting voor Complete Meubilerij
N.V. „L. P. SMULDERS' MEUBELFABRIEK"
 Tolbrugstraat 11 - BREDA - Tel. Interc. 235.

Behangerij, Stoffeenderij
 Matrassen

A g e n d a :

1. Notulen. (Zie K. W. 13 Mei 1920, No. 20).
2. Bespreking van de agenda voor de Jaarlijksche Algemeene Vergadering.
3. Aanvraag om ontslag van den wd. Secretaris-Penningmeester, het lid J. van Haaften, met ingang van 16 Juli 1920.
4. Goedkeuring van de benoeming van het lid F. A. van der Brugh, tot Secretaris-Penningmeester.
5. Voorstel tot verhooging van het salaris van den Administrateur en wel van f 600 op f 900 's jaars.
6. Rondvraag.

De wd. Secretaris,

J. VAN HAAFTEN

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING
 op Dinsdag 6 Juli 1920, ten 3 u. n.m., in de Sociëteit „Vereeniging" te Haarlem.

A g e n d a :

1. Opening.
2. Notulen. (Zie K. W. 24 Juli 1919 No. 30).
3. Jaarverslag over 1919 van het Hoofdbestuur. (Zie K. W. 24 Juni 1920, No. 26).
4. Idem van de Commissie voor West-Indië. (Zie K. W. 26 Februari 1920, No. 9).
5. Idem van de Studie-Commissie. (Zie K. W. Maart 1920, No. 13).
6. Idem van de Inlichtingendienst. (Zie K. W. Juni 1920, No. 24).
7. Wijziging Huishoudelijk Reglement in verband met de plaats gehad hebbende Statuten-wijziging).
8. Rekening en verantwoording over het geldbeheer over het jaar 1919. (Zie K. W. 24 Juni 1920, No. 26).
9. Begroting voor het jaar 1920. (Zie K. W. Juni 1920, No. 26).
10. Voorstel tot verhooging van het salaris van den Administrateur, van f 600 op f 900 's jaars.
11. Benoeming van de Commissie tot onderzoek van de rekening en verantwoording over het jaar 1920.
12. Voorziening in 6 vacatures in het Hoofdbestuur ontstaan door:
 - a. periodiek aftreden van de leden: R. Zuiderhoff, onder-voorzitter, mevrouw M. ten Bosscher (den Haag), H. J. M. Baumann (Arnhem), F. Gerdes Oosterbeek (Apeldoorn), C. de Vries (Amsterdam) welke laatste zich niet meer herkiesbaar stelt.
 - b. Wegens bedanken van den Voorzitter, het lid C. R. Bakhuizen van den Brink.
 Door het Hoofdbestuur gestelde kandidaten:
 Voorzitter: 1. Mr. W. Sonneveld. 2. L. A. B. Scheuer.
 Afdeeling Den Haag: 1. Mevrouw M. ten Bosscher. 2. Mej. C. M. Bouman.
 Afdeeling Arnhem: 1. H. J. M. Baumann. 2. H. Kerremans.
 Afdeeling Apeldoorn: 1. F. Gerdes Oosterbeek. 2. G. Koldewijn.
 Afdeeling Amsterdam: 1. C. H. L. Baelde. 2. Mr. H. J. Boelen.
13. Goedkeuring van de benoeming van het lid F. A. van der Brugh, tot Secretaris-Penningmeester.
14. Benoeming van een Hoofdvertegenwoordiger voor Oost-Indië, daarvoor voorgedragen door het Hoofdbestuur, het lid A. J. Gooszen.
15. Bepaling van de plaats waar de jaarlijksche algemeene vergadering in 1921 zal worden gehouden.
16. Mededeelingen omtrent commissiën, instellingen en werkzaamheden.
17. Rondvraag.

De wd. Secretaris,

J. VAN HAAFTEN.

Instituut „VAN WIJNGAARDEN"
 Neutrale School voor M.U.L.O Jongens en Meisjes.
 2de Schuifstraat 332 (Duinoord), Den Haag.

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B (3 leerjaren) voor leerlingen boven 12 jaar). Opleiding voor verschillende examens.
 Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar.
 Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.

N.V. ZUID-HOLLANDSCHE MANEGE (v.h. Manege Washington)
THERESIASTRAAT 145 ingang Joh. Camphuysstr. - DEN HAAG - TEL. H. 5306

Moderne rijlessen. - Paarden per uur en per maand.
Luxe Stands en Boxes. Tonneaux beschikbaar.
Dir. J. VOGELZANG.

Van den Bibliothecaris van het Koloniaal Instituut:
Ik heb de eer U, namens het Bestuur van het Greshoff's Rumphiusfonds' mede te deelen, dat het in 1902 uitgegeven
RUMPHIUS-GEDENKBOEK, 1702-1902
tegen een gereduceerden prijs van f 5.—, zegge: vijf gulden" verkrijgbaar is, mits rechtstreeks besteld bij de Bibliotheek van het Koloniaal Instituut, Plantage Middenlaan 15, Amsterdam.

Dit prachtwerk, rijk geïllustreerd, door deskundigen samengesteld en voorzien van eene zeer uitvoerige bibliographie, steelt op bijzondere wijze de groote betekenis van Rumphius, den Plinius Indicus, in het licht.
Dit gedenkboek is van groote waarde voor allen, die belangstellen in het Indisch natuuronderzoek.

**Van het Informatie-bureau:
(Heulstraat 17, Den Haag).**

CANDIDAAT-AMBTENAREN VOOR CHINEESCHE ZAKEN.

De Minister van Koloniën maakt bekend, dat dit jaar 2 personen in opleiding kunnen worden genomen voor de betrekking van ambtenaar voor Chinese zaken in Nederlandsch-Indië.
Voor opleiding komen slechts in aanmerking Nederlandsche onderdanen, die hebben voldaan aan een der examens ter verkrijging van een getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan eene universiteit of de Technische Hoogeschool, of aan het eindexamen van eene daarvoor naar het oordeel van genoemden Minister in aanmerking komende handelsschool, dan wel van wie op andere wijze op grond van hunne opleiding en wetenschappelijke werkzaamheid geschiktheid voor hun lateren werkkring wordt verwacht.

De duur van de opleiding is 5 jaren, waarvan 2 jaren aan de Rijksuniversiteit te Leiden en 3 jaren in China. Zij die in opleiding worden genomen, dragen gedurende hun studietijd in Europa den naam van „candidaat-ambtenaar voor Chinese zaken" en genieten aldaan eene toelage naar reden van f 1000 's jaars. *)

Zij zullen zich moeten verbinden om de opleidingsgelden, vermeerderd met tien ten honderd, terug te betalen, o.a. ingeval zij, om welke reden ook, alleen uitgezonderd het geval van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter goedkeuring van den Minister), hunne bestemming voor den dienst in Nederlandsch-Indië niet mochten kunnen of willen volgen, of indien zij niet binnen den door den Minister bepaalde tijd hunne opleiding voltooiën.

Na beëindiging der studie in Europa worden de daarvoor geschikt geachte candidaat-ambtenaren ter beschikking gesteld van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, die hen benoemt tot aspirant-ambtenaar voor Chinese zaken en opdraagt zich ter voltooiing van hunne studie naar China te begeven.

Aan bovenbedoelde benoeming is verbonden:
a. overtocht voor landsrekening in de eerste klasse — met wettig gezin — van Nederland naar China en van daar naar Nederlandsch-Indië;
b. eene bezoldiging van f 200 's maands, ingaande met den dag van inscheeping naar China;
c. eene tegemoetkoming in de kosten van uitrusting ten bedrage van f 1500;
d. een voorschot van f 400 op de in Nederlandsch-Indië te verdienen bezoldiging, terug te betalen in door den Gouverneur-Generaal te bepalen termijnen, zulks voor den aankoop van boeken;
e. gedurende het verblijf in China eene door den Gouverneur-Generaal te bepalen toelage, zoowel wegens hare levenswijze, als ter bezoldiging van Chineseesche leermeesters;

f. wanneer belanghebbenden gehuwd zijn, uitkeering van het bedrag van eene maand ambtsbezoldiging, als tegemoetkoming in de verplichte huwelijksbijdrage ten behoeve van het Weduwen- en Weezenfonds van Europeesche burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Na voltooide opleiding worden de aspirant-ambtenaren voor Chineseesche zaken, bij gebleken geschiktheid, door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië benoemd tot ambtenaar voor Chineseesche zaken, op eene bezoldiging van f 300 's maands, met drie tweejaarlijkse en daarna drie driejaarlijkse verhoogingen, elk van f 100 's maands, tot een maximum van f 500 's maands.

Zij, die voor opleiding in aanmerking wenschen te komen, behooren onder overlegging van eene korte beschrijving van opleiding en levensloop vóór 1 Juli 1920, aan tot den Minister van Koloniën gericht gezegd te worden.

*) Het ligt in de bedoeling, de toelage te verhoogten tot f 1200 's jaars en eene vergoeding toe te kennen voor betaalde collegegelden.

verzoekschrift in te zenden aan de 9e afdeling van het Departement van Koloniën (Kamer 72, No. 5.).

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal moeten blijken van lichamelijke geschiktheid voor den Indischen dienst. (Nederlandsche Staatscourant van 15 Juni 1920, No. 114.)

STUDIETOELAGEN CANDIDAAT-INDISCHE RECHTERLIJKE AMBTENAREN.

De Minister van Koloniën maakt bekend, dat het voornemen bestaat om aan een aantal jongelieden, die in de rechtswetenschap studeeren, of met de studie een aanvang zouden wenschen te maken en die zich voor den dienst in Nederlandsch-Indië willen verbinden, op den voet van het Koninklijk besluit van 18 Januari 1915 No. 21 (Indisch Staatsblad No. 737), eene studietoelage toe te kennen, ten einde zich voor den Indischen rechterlijken dienst te bekwaamen.

Zij, die als candidaat-Indisch rechterlijk ambtenaar zijn aangewezen, worden, na den graad van doctor in de rechtswetenschap te hebben verkregen en na voldaan te hebben aan het faculteitsexamen of aan het Indologisch examen, onderscheidenlijk bedoeld bij de artikelen 24 en 24bis van het Koninklijk besluit van 27 April 1877 (Nederlandsch Staatsblad No. 87), zooals dit luidt ingevolge de artikelen III en IV van het Koninklijk besluit van 23 Februari 1916 (Nederlandsch Staatsblad No. 79), ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië gesteld, ten einde daar te lande te worden geplaatst in rechterlijke betrekkingen.

De toelage bedraagt f 1000 *) 's jaars en kan gedurende 4 of 5 jaar worden genoten, welke tijdvakken evenwel in bijzondere gevallen met ten hoogste 1 jaar kunnen worden verlengd.

Gegadigden zullen vóór 1 September 1920 een gezegd verzoekschrift moeten richten aan den Minister van Koloniën, welk verzoekschrift moet worden toegezonden aan den voorzitter der commissie tot voorbereiding van de aanwijzing van candidaat-Indische rechterlijke ambtenaren, prof. mr. dr. J. Oppenheim, Jan van Nassastraat 87, den Haag. Op aangeteekende stukken te vermelden: „Bijkantoor Balistraat."

In het verzoekschrift zullen een of meer personen moeten worden opgegeven, die bereid zijn omtrent gedrag en karakter van den gegadigde inlichtingen te verstrekken, terwijl daarbij tevens moet worden overgelegd het getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan eene universiteit, dan wel, indien men reeds in het bezit daarvan is, het diploma van het met goed gevolg afgelegd candidaatsexamen in de rechten.

Zij, die de rechtsstudie nog moeten beginnen, gelieven tevens op te geven, welke inrichting van middelbaar of voorbereidend hooger onderwijs zij hebben afgevolpen.

(Nederlandsche Staatscourant van 18 en 19 Juli 1920, No. 117).

UITZENDING VAN TWEE BOUWKUNDIGE OPZICHTERS VOOR DEN DIENST DER ZOUTREGIE IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Voor den dienst der zoutregie in Nederlandsch-Indië worden gevraagd twee bouwkundige opzichters.

In aanmerking komen zij die in het bezit zijn van een door de Maatschappij tot bevordering der bouwkunst uitgereikt getuigschrift van bouwkundig opzichter dan wel van een met genoemd getuigschrift gelijkwaardig te achten diploma.

De uit te zenden opzichters zullen worden aangesteld tot burgerlijk ambtenaar en eene bezoldiging genieten van f 200 (tweehonderd gulden) 's maands met 4 driejaarlijkse verhoogingen elk van f 50 's maands tot een maximum van f 400 (vierhonderd gulden) 's maands zoome de vrije woning of bij gemis daarvan eene vergoeding van f 40 's maands.

Candidaten die reeds opzichterspraktijk bezitten, kunnen al dadelijk eene hogere aanvangsbezoldiging bekomen, die dan berekend wordt door de minimum bezoldiging te vermeerderen met zoovele periodieke verhoogingen als evenredig is aan het aantal jaren gedurende welke men practisch werkzaam is geweest na het behalen van bovenbedoeld getuigschrift van bouwkundig opzichter.

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, behooren zich zoo spoedig mogelijk bij ongezegeld adres te wenden tot de 9de afdeling (Personeel Zaken, Burgerlijke Dienst K. 72) van het Departement van Koloniën onder overlegging van:
a. hun diploma;

*) Eene verhoging van de toelage tot f 1200 's jaars, zoome de toekenning van vergoeding van betaalde collegegelden, is in overweging.

VOORHANDEN EEN GROOTE KEUZE:
Romans, Jongens- en Meisjesboeken, Prentenboeken. 176
Kantoor-, School-, Schrijf- en Tekenbehoeften.
Spoedige levering van alle Studieboeken, Tijdschriften en Modeplaten.
Leensbibliotheek in 4 talen. Advertentie-Bureau.
BOEK- EN KANTOORBOEKHANDEL
E. VAN ANDEL, Weimarstraat 16a b. d. Suezkade
Telefoon 3213 DEN HAAG

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND" AMSTERDAM.
PASSAGIERSDIENST
van Amsterdam via het Suezkanaal naar SABANG, BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA, SEMARANG en SOERABAJA.

WANNEER GIJ
Dames- of Heeren-Kleeding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar
Kleermakerij „UNICUM"
Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947
DEN HAAG
De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

PENNOCK-COMPANY
Huylensstraat 27 Tel. H 6300 - Tel.-Adr.: „Highspeed"
DEN HAAG
BANDOENG
EXPORT van AUTOMOBIEL- en..... KOETSWERK-ONDERDEELEN

P. J. VEELO & ZNEN
DEN HAAG
Lange Houtstraat 15er :: Tel. H. 6655
.. WONING ..
INRICHTING
Behangerij Stoffeerderij

International Electric en Machine Cy
V/h R. GEERAERTS-REUTER
Licht Kracht Zwakstroom **INSTALLATIE**
's-GRAVENHAGE LEIDEN.
Prinsstr. 6a, Tel. H. 8093 Mare 70, Tel. 1118

Instituut LAURILLARD
OPLEIDING voor verschillende examens en ambten, zooals Staatsinrichting M. O., Staathuishoudk. M. O., Gemeente-administratie, Boekhouden. De opleid. geschiedt ook schriftelijk in Nederland en Koloniën met zeer goede resultaten. Prospectus en lijsten met namen en adressen van vierhonderd en vijftig geslaagden worden op aanvraag gratis toegezonden door Mr. Dr. I. J. M. LAURILLARD,
Oranjeplein 102 - Den Haag
.. Telefoon 6225 ..

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS
LEIDEN - HOLLAND.

Bilkgroenten
Visch, Vleeschwaren
'Soepen, Pickles, Jams

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

MAGAZIJN VAN

Heerenhoeden en Pelterijen,

EDUARD PELGER,

Prinsestraat 35 - Den Haag,
Telefoon No. 3902.

J. P. C. NICOLAI & ZOON
HOF-KLEEDERMAKERS

Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146
's- GRAVENHAGE

Hof-, Rijks- en Gemeentelieveranciers

PASSAGE BIOSCOPE
Telefoon H. 3731

Elken Vrijdag nieuw afwisselend programma

's Middags Matinée van 2 tot 5 uur.

's Avonds doorlopende voorstelling van 7 tot 11 uur.

Terwijl Gij rust, werken Uw
..... advertenties voor U

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
Filiaal: 'S-GRAVENHAGE Noordwal 4, Tel. 2461
Filiaal: ARNHEM Eusebiusv. singel 1a, Tel. 198

b. eene beschrijving van hun opleiding en levensloop. In het adres moet worden vermeld waar en wanneer de candidaat geboren is, of hij al dan niet gehuwd is en c.q. het aantal en de leeftijd zijner kinderen. Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal moeten blijken van lichamelijke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Aan de uitzending is verbonden:

a. overtocht voor gouvernementsscheeping als passagier der 2e klasse, c.q. ook voor het wettig gezin;
b. eene vergoeding voor uitrustingskosten ten be-

drage van f 1500 (een duizend vijfhonderd gulden);
c. eene voorloopige bezoldiging van f 150 's maand ingaande met den dag van inscheeping naar Nederlandsch-Indië;
d. indien de uit te zenden persoon gehuwd is, keuring van het bedrag van eene maand aanvangsbedrag als tegemoetkoming in de door hem verschuldigde huwelijkscontributie aan het Weduwen- en Waisenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Nederland Indië.

(Nederlandsche Staatscourant van 21 Juni 1920, No. 118).

Mantel en Costumemagazijnen

Maison H. SIMONS
Heulstraat 13 Telefoon 2005
Noordeinde 17a ... Telefoon 6537

... Mantels, Mantelcostumes, Taillecostumes ...
Avondtoiletten, Blouses, Costumerokken, Peignoirs
Steeds ruime sortering, prima coupe en kwaliteiten.

WISBRUN & LIFFMANN.
Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

Academie des Danses

GERARD J. v. D. MARK
Gediplomeerd Leeraar
BEESTENMARKT 102 TELEF. H. 487
DENHAAG

Grootste Modernste eerste klas Inrichting in Nederland

F. C. DE BRUYN
Magazijn van Comestibles en Fijne Vleeschwaren

LEVERT UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT ARTIKELEN TEGEN BILLIJKE PRIJZEN.

Bestellingen worden dagelijks opgenomen en franco thuisbezorgd.

Vraagt Prijscurant. Neemt Proef.
TELEF. 3381 - DANCKERTSTRAAT 43.

C. HOYNG
SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

Kristal - Porselein

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ., uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland“ te Gouda.

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.
Garantie voor gave overkomst.

Wed. G. STREITWOLF
Noordeinde 105, 's-GRAVENHAGE, Tel. H. 2413

GUMMI SPONSEN
SPONSEN ZAKKEN
BADMUTSEN

C. P. A. NICOLAI
DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
hoek Valeriusstraat.

Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
Ruime keuze. Nieuwste Modellen.

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Koninklijke West-Indische Maildienst
Amsterdam

Passagiersdienst

naar en van SURINAME en CURAÇAO, Br. Guiana, Trinidad, Venezuela, Columbië, Centraal Amerika, Haïti.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

Geregelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN
Eigen kantoren der Maatschappij te AMSTERDAM, HONG-KONG, SOERABAIA, KOBE en SAN FRANCISCO.
Geregelde stoomvaartdiensten tusschen Nederlandsch Indië, China en Japan.

JAVA-PACIFIC LIJN
(Onder Directie der Java-China-Japan Lijn).
Maandelijksche dienst tusschen Ned.-Indië en San Francisco.

Hollandsch Wapenmagazijn
Leverancier van Rijk-Leger-Vloot en 74 gemeenten
LEVERT ALLES.

Grootste Specialiteit. Alles Eerste-Hands Prijzen
Hooge Westeinde 24a - DEN HAAG - Tel.-Interc. 8429

G. KERNER & Co.

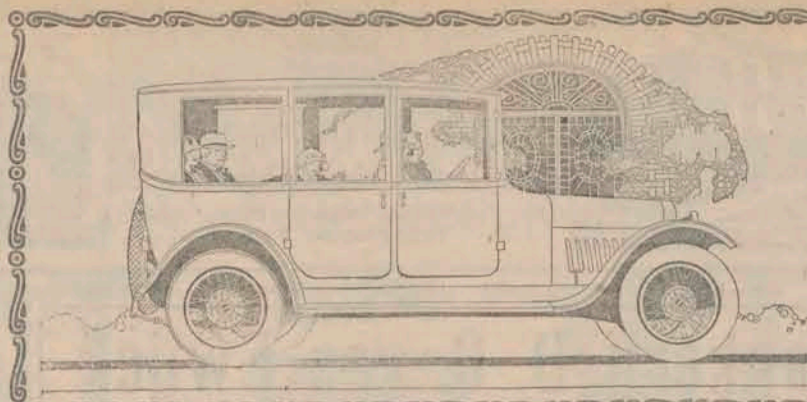
Opgericht 1890 te Soerabaya.

STATIONSWEG 78 DEN HAAG

Specialiteit in Indische Uitrustingen

Filialen te Batavia en Soerabaya

ALLE LEVERINGEN ONDER GARANTIE.

C. J. NEFKENS

DEN HAAG SCHEVENINGEN

Garage: Van Diemenstraat 159-165
Briefadres: Prins Hendrikstraat 93
TELEF. 1854 TELEF. 1854

Vereeniging OOST en WEST.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden, welke bij aankomst in Nederland inlichtingen wenschen voor onderdak, enz., zelfs van boord afgehaald zouden willen worden, Ouders en Voogden, welke toezicht op hun in Nederland studeerende kinderen of pupillen wenschen, wendt U tot den gedeleerde der Studie-Commissie, den Heer J. C. HETINK, van der Heimstraat 76, 's-Gravenhage, Telefoon Scheveningen No. 1514.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende, Secretaris de Heer J. L. VAN GENNEP, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. Haag No. 4519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 nam.

BURO VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

1. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.
Prijs: 1 exemplaar 5 cent, porto f 0.01 1/2;
2. Onze West (Tweede druk) bestaande uit: I. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
II. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
Prijs per exemplaar f 0.50 en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.
- III. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's).
Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- IV. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de, verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- V. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (Tijdelijk uitverkocht)
- VI. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de, verbeterde druk).
Prijs: f 0.75 per exemplaar en 0.03 frankeerkosten.
- VII. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- VIII. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- IX. De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- X. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- XI. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk).
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- XII. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- XIII. De Geëmployeerde bij de Rubber-(caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Nederl.-Indië.
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- d. Emancipatie-Toespraak door Th. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.01 1/2.
N.B. Beleefd-verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het Informatie-Bureau, Heulstraat 17, te 's-Gravenhage.

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 187, zijn van 10-12 en van 2-4 uur (uitgezonderd Zaterdagmiddag) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd — of hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische massage en manicure, uitsluitend voor Dames en kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, Bujs Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West“, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

- A. H. J. G. WALBEEHM, Hooge Rijndijk 55, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
 - Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O.- en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaansch. — Maleisch.
 - S. TAGOR, Inl. Veearts, Korte Jansstr. 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
 - J. J. F. SCHREUDEL, Gepens.-Assist.-Res., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
 - B. TH. BRONDGEEST, Heerenweg 199, Haarlem. — De Islam en zijn beteekenis voor Indië. — Arabisch. — Maleisch. — Javaansch.
 - A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (gramatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
 - Mr. F. C. L. MELJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. — N.-I. Strafrecht - N.-I. Strafvorder. - Alg. Ind. vraagstuk.
 - H. J. VERMEER, 1e v. d. Boschstraat 91, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.
- LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

De Haagsche Broodfabriek „Theario“

Fabriek en Kantoor: **Bilderdijkstraat 139**
levert alle soorten

- Brood,
- Luxe-Brood,
- Beschuit,
- Koek- en
- Banketbakkersartikelen.

De Haagsche Broodfabriek heeft in ALLE deelen van de stad EIGEN WINKELS.

Zij staat sedert 1909 voortdurend onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

Onze eigen Winkels zijn gevestigd in de:

- BILDERDIJKSTRAAT 143
- REGENTESSELAAN 55
- NOORDEINDE 192
- FRED. HENDRIKLAAN 189
- REINKENSTRAAT 34
- THERESIASTRAAT 50
- 1e V. D. BOSCHSTRAAT 53
- KEIZERSTRAAT 24
- WEIMARSTRAAT 59a
- BEEKLAAN 329
- BEZUIDENHOUT 134
- TROMPSTRAAT 37
- VALERIUSSTRAAT 72
- KORTE POTEN 26
- KONINGIN EMMAPLEIN 6
- VAILLANTLAAN 394

Brengt een bezoek aan „Boeatan“, Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid.

Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.

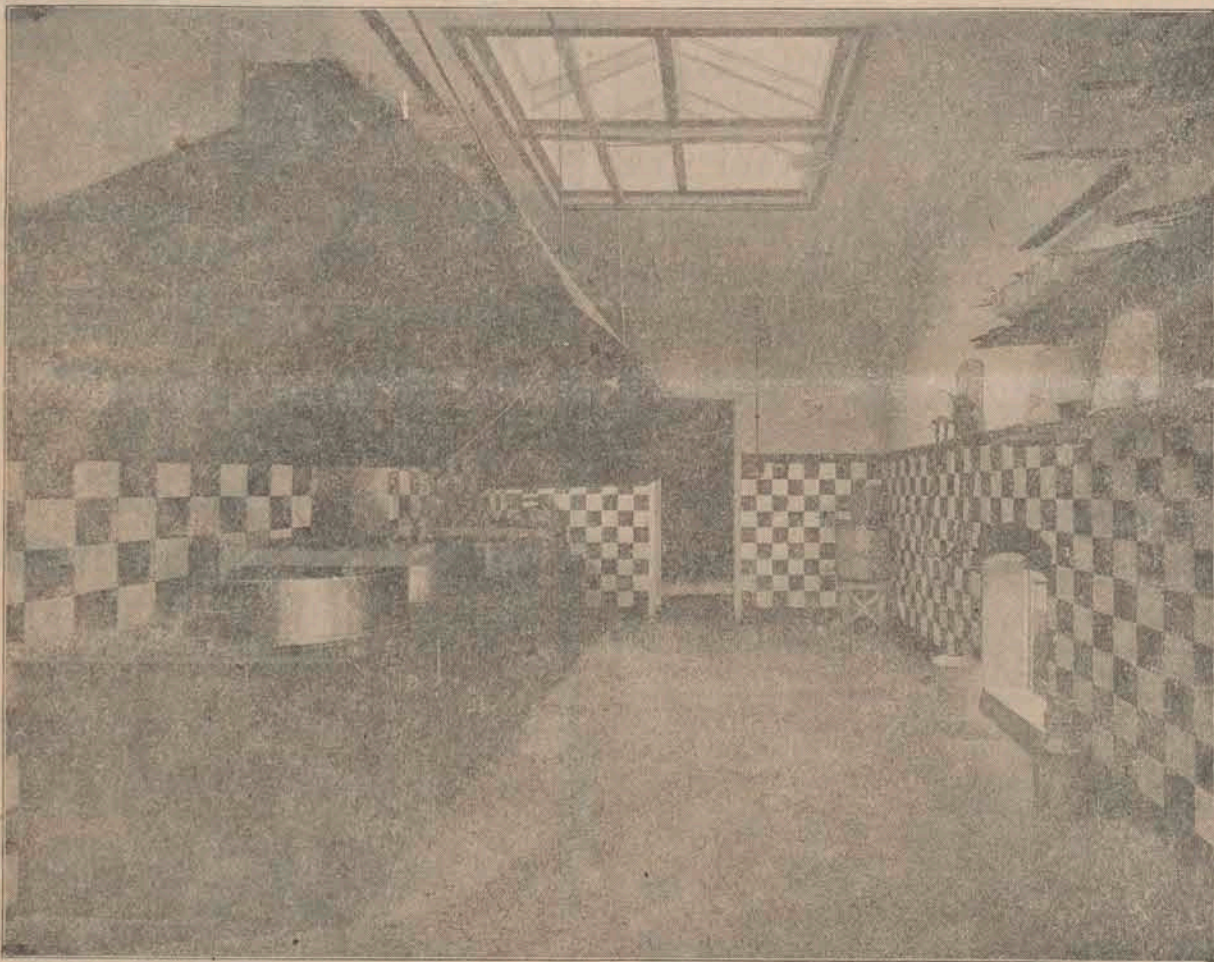
FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773.

Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

Centrale Vischbakkerij D. C. van Ewijck

TREILERSTRAAT bij de Visschershaven - SCHEVENINGEN - Interc. Tel. Sch. 1050

Gebakken Schelvisch - Schol - Wijting - Kabeljauw - Jong
Tarbot - Griet enz.

De visch wordt uitsluitend gebakken in de fijnste Delftsche Slaolie-Calvé. Talrijke tevredenheidsbetuigingen van de meest vooraanstaande families.
Deze inrichting is eenig in Nederland. - Geïllustreerde prijscourant gratis op aanvraag.

Z H
ZUID-HOLLANDSCHE BIERBROUWERIJ
DEN HAAG

Bijkantoren te AMSTERDAM, BANDOENG,
BATAVIA, SOERABAYA, BOMBAY, BRUSSEL,
LONDEN, PARIJS

Vraagt de alom bekende

Z. H. B. Bieren

Z H

HOFLEVERANCIERS.

Wed. H. RAHDER & ZOON
Wijnhandelaren

Filiaal:	Hoofdkantoor:	Filiaal:	Filiaal:
's-Gravenhage	Amsterdam	Arnhem	Gorinchem
Heemskerckstr. 1a	Binnenkant 25	N. Plein 15	O. Vischmarkt
Tel. H. 3493.	Interc. Tel. 389.	Tel. 280.	Tel. 61.

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Export speciale condities

N. LOEB = DEN HAAG
NOORDEINDE 109-111

KLEEDING EN MEUBILEERING
OP TERMIJNBETALING

Oudste en Soliedste Adres

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL

voorheen VAN HOUTEN & Co 165
Groote Markt 4, DEN HAAG, Tel. 1974, Laan 2-4

- Manufacturen
- Witte Goederen
- Karpetten
- Loopers
- Ledikanten
- Bedden
- Dekens
- Matrassen
- Vitrages
- Gordijnen

Groote sorteering
Slaapkamer - Ameublementen

Opgericht Ao 1781

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

ALLES voor het BAD

P. B. VAN MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Terenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het geheel
of ged. installeeren van woningen.

Holland-Canada Hypotheekbank

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te Den Haag en J. G. COSTER te Winnipeg.

5 pCt. Pandbrieven tegen beurskoers.

Uitstaand bedrag Pandbrieven ongeveer f 22.000.000.

Drukkerij ten Hagen

levert tegen billijken prijs drukwerk
dat aan bijzondere eischen voldoet